

Lia Alb

ALTARUL DE GHEAȚĂ

Editura **MIRADOR**

Coperta I: Elena Stoinescu-Muntean - tapiserie
Coperta II: Vedere din Predeal

Lia Alb

Altarul de gheață

© EDITURA *MIRADOR*

REDACTOR: LIGIA HOLUȚĂ
CONSILIER EDITORIAL: VASILE DAN
EDITOR: IOAN MATIUȚ

SC *ARMEDIA PRESS* SRL
Editura *MIRADOR*
Tipărit la *MULTIMEDIA* Arad

Capitolul I

Ce înseamnă, de fapt – nevroză? Oare sunt, într-adevăr, bolnavă? O bolnavă în plus într-o țară bolnavă, bântuită de atâția nevropați... Una dintre atâția atinși, ciupiți de vârful ascuțit al tranziției, sau cum s-o fi numind în realitate... Am impresia că nu mai știu să folosim cuvintele... Că după atâția ani de limbă înlemnită în tipare și lozinci am uitat să vorbim normal, simplu, fără „deci, din analiza situației rezultă o multilaterală...” și atâtea altele cu care ne împodobim zilnic, ne caricaturizăm noi înșine...

Încerc să-mi canalizez gândurile spre orice altceva decât acest sanatoriu de nevroze unde mă așteaptă o cameră, un pat, o femeie, o necunoscută cu care voi fi nevoită să-mi împart suferința. De parcă neputința se poate împărți, de parcă zbuciumul se poate înjumătăți cu cineva, de parcă noaptea albă se face mai ușoară alături de o suflare de care ți-e rușine, ți-e jenă că nu reușești decât să te întorci de pe o parte pe alta, să te zbați între cearșafuri umede, să aștepti înfrigurat geana dimineții...

De ce mi-ar fi jenă de tovarășa mea de cameră? Dacă o fi o bolnavă oarecare, un om cu atâtea și atâtea în spate?... Dacă o fi bolnavă de-adevăratelea, nu ca mine? Nici nu știu cum m-am lăsat convinsă să accept internarea... O cunoșteam pe doctorița psihiatră de la Tribunal. Avusese niște probleme cu o moștenire...

Parcă o mătușă îi lăsase ceva pământ și celelalte nemoteni solicitau o împărțeală anapoda, fără a respecta cotele de proprietate... Mă trezesc de multe ori folosind termeni juridici și asta nu-i totul. Sunt în stare să dau sfaturi de genul cum se pornește un divorț, care sunt actele necesare, un partaj de bunuri, o succesiune... Eu, o grefieră ștearsă, care nu fac altceva decât să consemnez ce-mi dictează judecătorul, să întocmesc cât mai riguros încheierile de ședință, încât să nu se omită nimic din ceea ce s-a discutat în public în ziua respectivă... Un judecător din vechea gardă ne adunase odată pe toate, tinere grefiere angajate doar cu liceul și un curs de dactilografie făcut în grabă:

– Voi, fetelor, sunteți oglinda Justiției... Voi treceți pe hârtie tot ce se întâmplă în sala de judecată... O omisiune poate costa enorm pe cel ce se judecă... Fiți ochii și urechile judecătorului și consemnați totul. Voi sunteți, de fapt, oglinda Justiției...

Asta mi-a mai domolit supărarea că nu intrasem la facultate... Aveam nouăsprezece ani, un păr splendid lăsat liber pe spate, pistrui și ochelari de vedere. De atunci, nu am reușit să mă mai desprind de magia Tribunalului. Peste douăzeci și cinci de ani, plină de praful și mizeria dosarelor, plină de praful și mizeria de pe stradă, de praful și mizeria de acasă, plină de atâta praf și mizerie, încât mi-am luat inima în dinți și am grăit-o pe doamna doctor pe când îmi cerea un dosar de la arhivă.

– V-am văzut de mai multe ori pe aici... Vă pot ajuta imediat. Mai am de făcut două citații și în zece minute îl aduc...

– Mulțumesc... e o adevărată tevatură la cabinetul meu... Ne mutăm într-o altă policlinică mai nouă și trebuia să ajung într-o oră cel mult. Voiam să văd ce-a declarat martorul de la termenul trecut... Poate ar fi bine să-mi angajez un avocat... Oricum, vă mulțumesc.

I-am adus dosarul în câteva minute, pândind-o când iese de la arhivă. Nu puteam să-i spun ce mă doare de față cu arhivarii, care observaseră, ca atâția alții, că se întâmplă ceva cu mine, chiar îmi atrăsese atenția unul mai îndrăzneț:

– Ce-i cu dumneavoastră, doamna Iulia? Noi vă vrem doamna numărul unu, doamna grefierelor...

– Fii serios, băiete...

– Sunteți o doamnă aranjată, îmbrăcată cu gust... Nu vă schimbați, că ne stricați peisajul...

Am râs strâmb, știind că are dreptate... Mi-a plăcut să mă dichisesc, să întorc o rochie pe dos, să o fac să pară la modă, să-mi îngrijesc părul, să-mi fac manichiura... Astea țin de trecut... Ce să spun despre părul pe care-l prind mai nou într-un nod pe ceafă, de mâinile neîngrijite, cu unghiile tăiate drept și fusta și bluza, aceleași în fiecare zi... Într-o astfel de postură sfielnică și timorată am rugat-o pe doctorița de nervi să-mi facă o programare la cabinet... Îl pot numi un act de curaj, după zilele de agitație și spaimă și nopțile albe din ultimele luni...

– Sigur că da... Vă aștept mâine după masă între 5 și 6... Spuneți asistentei că aveți programare și nu veți sta la rând...

Ce mai, serviciu contra serviciu, așa cum se obișnuiește... Dacă n-aș fi servit-o cu dosarul, poate că nici nu mă băga în seamă... Suspicioasă peste măsură, era mai-mai să renunț... Dar de teama nopților fără somn și mai ales de scârba lui, întins în pat, veșnic întins în pat, înconjurat de scrumiere pline de mucuri de țigară stinse la jumătate, mi-am luat inima în dinți și, tremurând toată, am așteptat la ușa medicului, printre alți câțiva nefericiți plini de frisoane care se transmit și celorlalți.

În spatele biroului încărcat cu cărți și medicamente, în halatul alb, părea o altă femeie decât cea pe care o știam de la arhiva Tribunalului. Mi-a făcut un semn cu capul să mă așez în fotoliul din fața biroului și am stat câteva minute privindu-ne în tăcere...

– Haide, povestește-te... Spune ce se întâmplă cu dumneata...

– Nici nu știu cu ce să încep... Să spun ce m-a adus aici sau e suficient să vă relatez cum mă simt?

– Poți spune tot ce vrei... Eu te ascult... Haide, Iulia... Îmi permiți să te tutuiesc, cred că suntem cam de aceeași vârstă?

– Femeile de patruzeci de ani și problemele lor... Poate și vârsta să fie problema... Nu numai asta... De vină sunt vremurile... Ele mi-au distrus familia, pe el, acu' și pe mine...

– Și vremurile, draga mea...

– Vremurile de după '90... De după revoluția asta nenorocită...

– Cum așa... ? Revoluția ne-a schimbat viața.

– Spre rău... Numai spre rău... Cel puțin în familia mea, asta s-a întâmplat. Știți, soțul meu este inginer și lucra la Uzina de Strunguri. Fusese inginer-șef înainte de '89. N-am auzit să fi avut probleme la serviciu. Se ducea la lucru pe 7 dimineața, venea de obicei pe la 4... Mai întârzia la ore suplimentare sau mai pierdea și duminicile, când o cerea partidul... O duceam greu, așa cum trăia o țară întreagă, da' cel puțin ne-am făcut un bloc împreună. Pe rate, e adevărat. Ne-am cumpărat mobilă și aveam bani depuși pentru o mașină... Copiii trecuseră de penele rele, aveau patru și șase anișori... O fată și un băiat. Crescuți cu cheia la gât, cum se spunea pe atunci, că ai mei locuiesc la țară și nu ne-au putut ajuta prea mult... Cu câte o găină, un ou, o jumătate de porc la Crăciun... Am ieșit și noi în stradă, bucuroși că scăpăm de dictator, am strigat „libertate, libertate”, fără să ne gândim că n-o să știm ce face cu atâta libertate... Nu vreau s-o lungesc prea mult... Știu doar că după vreo doi ani au început restructurările la uzină, apoi disponibilizările, reducerile de personal și toată corvoada. Se dădeau oamenii afară la întâmplare ori după bunul plac al revoluționarilor ce se îmbogățeau pe seama fabricii... Cam așa ceva am înțeles de la soțul meu... Nici o clipită n-aș fi

crezut că va fi și el vizat... Că se poate să-l pună pe liber... Scurt și bine, acu' doi ani ne-am trezit cu el șomer la ușă... Am consultat un avocat, unul mai cu suflet, care nu-mi cerea bani... Omul mi-a explicat că nu avem ce face, că nu avem nici o șansă să ne judecăm cu uzina, care și așa era în pragul falimentului... L-a sfătuit să-și caute degrabă un alt serviciu, cât mai sunt posturi... Pe la firme private chiar... A lucrat pe la vreo trei patroni, însă fără carte de muncă, până când ultimul i-a spus că firma lui e pe butuci și nu-l mai poate ține... Ce să vă spun... – Am început să-mi caut batista, simțeam nevoia să mototolesc ceva în mână, să strivesc ceva între degetele transpirate.

– Și soțul nu mai lucrează? De atunci, de doi ani?

– Cum v-am spus, în primul an a mai lucrat pasager, ici colo, da' în ultimul an, deloc... Cât despre salariul meu, îl bănuieți – simplă grefieră la Tribunal. De-abia ne ajunge pentru întreținere și o mâncare modestă... Nici vorbă de portocale și banane pentru copii. Nici vorbă de bomboane de ciocolată sau de alte finețuri... Nici vorbă...

– Înțeleg... E destul de greu...

– Asta nu e totul... Până n-a început el să se urce în vârful patului cât e ziua de lungă... Stă acolo cocoțat, cu pantalonii murdari și scrumiere pline în jurul lui... Nu-și mai schimbă hainele, nu se spală... La început, am făcut scandal... Socoteam că mai putem comunica într-un fel, ca până atunci... Că mai există soluții... Când colo, mă privea pe deasupra capului și mormăia să-l las în pace... să-mi văd de ale mele...

– Dintr-un singur salar, cu doi copiii...

– Am făcut față, că veneau ai mei cu mâncare de la țară... Primiseră ceva pământ înapoi și ne aduceau de-ale gurii... Mai luau copiii la sfârșit de săptămână, în vacanță... Au încercat și ei să-l dea jos din vârful patului... În zadar, îi privea mirat, de parcă

i-ar fi cerut să coboare din Lună... M-au lăsat cu pacostea pe cap... La început, dormeam tun, obosită după munca la Tribunal și toată gospodăria casei... Mai apoi, am început să mă trezesc de la patru dimineața, să fac tot felul de calcule, să împart banii, în gând, să împart necazurile... Patru a devenit trei, apoi două, ca acu' să ajung la o oră pe noapte... N-am vrut să iau medicamente, deși fetele de la serviciu mi-au recomandat tot felul de pastile, că și ele au necazurile lor...

– Foarte bine că nu le-ai luat fără prescripție... Uite, îți fac aici un plan de tratament și după două săptămâni vii la control.

Deși am luat cu sfințenie pastilele, în prima noapte am fost ca bătută – nici nu știu ce fel de somn m-a plesnit, ca după vreo două zile să revin la normalul meu, cu toate medicamentele. O nouă consultație, altă rețetă, cu aceleași rezultate... Mă disperasem complet și-mi venea să mă las și eu de Tribunal, să mă așez alături de omul meu în vârful patului și să fumăm împreună... Ba chiar am și încercat într-o zi... Și cumva nu mi s-a părut lipsit de sens să lenevești o zi întreagă fără nici o grijă... Era chiar reconfortant și reușisem să sforăim împreună toată noaptea...

Când am venit la control, i-am mărturisit doctoriței că găsisem remediul. A fost întâia dată când s-a ridicat de la birou, și-a aprins o țigară, a chemat asistenta și au șușotit ceva împreună. M-a rugat apoi să aștept în hol până ce termină consultațiile. Deși nu pricepeam rostul, am așteptat cuminte. Oricum, nu aveam de gând să fac mâncare acasă... Venise mama de la țară și se ocupa ea de copii...

După vreo două ceasuri, când s-a golit de lume, m-a invitat în birou.

– Doamnă Iulia, eu cred că trebuie să te internezi, să pleci o perioadă de acasă...

– Să mă internați la nebuni... De aia vin eu cuminte la consultații și-mi pun sufletul pe tavă? De aia?

– Dumneata ești femeie inteligentă și pricepi... E nevoie să te rupi din mediul de acasă cel puțin o lună... Nu e un spital de nebuni unde te trimit. Un sanatoriu de nevroze unde se tratează începutul unor boli grave... Mai mult, e iarnă, vine vacanța copiilor și mai ales acolo la munte e un peisaj feeric... De când n-ai mai fost în concediu?

– Concediu? Mă faceți să râd... De unde bani pentru concediu?

– Tocmai de aceea consideră plecarea, internarea asta, cum vrei să-i spui, ca pe un concediu... Un concediu fără cel din vârful patului, cum îi spui, și fără grija zilei de mâine... Taxa e modică și cred că-ți poți permite... Vino mâine dimineață cu adevărința de la serviciu și peste o săptămână poți pleca...

– Știți, era destul de interesant să stau și eu cocoțată alături de dezamăgitul meu, printre perne și cearșafuri... Era reconfortant chiar... De la etajul de unde stăm, nu se prea aude zgomotul străzii, mai ales dimineața până spre prânz e liniște, fără agitație, fără probleme... Doar câte o țigară stinsă la jumătate pe noptieră, din nou întins pe spate în moliciunea și singurătatea patului... Acolo nu ni se poate întâmpla nimic...

– Într-adevăr, acolo nu vi se mai poate întâmpla nimic. Tocmai de aceea, de frica nimicului din voi, a nimicului care vă poate strivi într-o bună zi, am hotărât să-ți recomand plecarea... Înțelegi că tocmai gustul lenii, al patului nefăcut, e mai periculos chiar decât nopțile de insomnie... Astea le rezolvam noi în timp, însă cocoțatul ăsta în vârful patului, cum îi spui dumneata, ne va da probleme mari amândurora...

Cam îndoită, am scos adevărința de la secretariat, spunând că e nevoie pentru o internare în spital, fără a spune unde... Nu

aveam nevoie de compasiunea sau de mirarea fetelor, care mă știu femeie așezată, ordonată și în toate mințile. Ce a urmat, am executat ca un robot... Mi-am notat cuminte într-un carnetel trenul cu care ajung dimineața la 8 în gara Predeal, în așa fel încât să fiu la timp pentru prima cursă spre Sanatoriu... Am înțeles că trebuie să ajung înainte de 12... Mi-am pus îmbrăcăminte după sfaturile asistentei care, condescendentă:

– Să vă luați cât mai puține haine. Strictul necesar. Două pijamale, două prosoape, câteva bluze groase – nu uitați că acolo sus e frig – și mai ales un trening pentru gimnastică.

– Ce gimnastică?... – Din automatismul meu sărise spaima gimnasticii de care mă ferisem în liceu... Eram mereu ultima la probele de fugă sau la săriturile în lungime sau înălțime... – Despre ce gimnastică e vorba?

– V-a spus și doamna doctor că nu e un spital. Un sanatoriu cu săli de lectură, de muzică, cu sală de gimnastică...

– Dacă așa spuneți, scriu și treningul... Nu am bani să iau unul nou, da' știu că are bărbatu-meu unu' mai vechi care mi se potrivește.

I-am anunțat senină pe cei de acasă că voi pleca pentru trei săptămâni la munte într-un sanatoriu de liniștire. Mama a priceput despre ce-i vorba fără prea multe explicații și s-a oferit să stea la noi.

– Că tot e iarnă, nu avem de lucru în gospodărie... Se descurcă el, taică-tu. Ne mai trimite și nouă din porcul de Crăciun...

În aiureala mea, uitasem că trecuserăm peste sărbătorile de iarnă fără pom și fără cadouri... Cât despre copii, se învățaseră cu atâtea ciudățenii, nu au prea băgat în seamă la felul cum am trecut cât se poate de repede peste figura înțepenită a bărbatului din pat. El a clipit de câteva ori, a cerut să-i cumpere cineva încă un pachet de țigări și mi-a urat „drum bun”, bucuros că

scapă de un tovarăș neplăcut ce-i fura din liniștea și comoditatea pernelor și cearșafurilor pătate. Am reușit să-mi înghesui lucrurile într-o sacoșă jerpelită cu fermoarul stricat... Nu mai folosisem sacoșele și geamantanele de concediu de ceva vreme.

... Mă trezesc din automatismul gesturilor doar în autobuzul neîncălzit care urcă domol spre Sanatoriu. Frigul sau albul strălucitor ce mă fac să-mi astup ochii cu dosul palmei aduc întrebări una după alta. „Ce naiba caut eu aici?... Cum am fost în stare să-mi las copiii fără un leu acasă?... Am dreptul să le las toate baltă și să plec? Oi fi chiar atât de bolnavă că e necesar să fiu internată la nebuni?... Oi fi chiar nebună? Ce-i cu mine?”

Șoferul, obișnuit probabil cu tot felul de specimene care descind la poarta Spitalului, așteaptă răbdător să-mi trag geanta printre scaune, îmi întinde chiar mâna la coborâre, că treptele mașinii înghețaseră nițel. Nesigură, cu spaimă, caut clădirea în spatele brazilor plini de zăpadă...

– Trebuie să urcați pe poteca bătătorită din stânga...

– Mulțumesc. – Mă sperie tonul plângăreț. A simțit oare cât îmi e de frică? Și ce dacă...

O clădire cu patru etaje și multe balcoane încăpătoare, deschise spre pădurea de brazi. O întindere albă în față, pe lângă care șerpuiește poteca bătătorită, o alee bine curățată, și o tablă mai spre mijlocul zăpezii.

„ATENȚIE! LAC! PERICOL!”

Mi se par cât se poate de caraghioase cuvintele – ce lac, în mijlocul zăpezii ce se întinde, albă, curată, în fața clădirii... Poate au o semnificație aparte... Mai știu eu...

– De ce n-ați venit pe aleea mare?... Acolo, pe potecă, e mai abrupt... – O asistentă asortată în alb îmi face semne de la un geam. – Haideți, că vă așteaptă domnu' doctor.

... De unde știau că vin? Auzi, să mă aștepte pe mine, de parcă altceva mai bun n-au de făcut... Și de unde știau la ce oră sosesc?...

Cu geanta plină de zăpadă, pătrund în mica încăpere de lângă holul de la intrare unde scrie „BIROU INTERNĂRI”. Bine că nu atenționează și aici despre vreun lac...

– Lăsați geanta în hol... Nu o ia nimeni... Și încălțați șoșonii de interior, până vă fac formele...

– Ce șoșoni... – Mă pufnește râsul... Se vede că am nimerit la săriți.

– Nu-i de râs, dragă... Nu avem suficiente femei de serviciu în schemă și atunci păstrăm curățenia cum putem mai bine... Încalță peste cizme papucii ăștia de pâslă care absorb umezeala și nu lasă urme pe marmură.

– Aveți marmură pe jos?

– Asta în hol... În rest, gresie... și covoare în camere...

Mă execut cuminte... Mă cuprinsese moleșeala după frigul de afară. Îi dau datele despre copii, nașteri, boli, loc de muncă...

– Mergem la domnu' doctor să vă vadă și apoi în cameră. V-am pregătit una superbă, cu vedere spre munte...

Patru dimineța. Din nou spaimă, cearșaful adunat, șifonat înspre marginea patului, mâinile transpirate și mai ales cocleala din cerul gurii și senzația de sete. În patul vecin, tovarășa de cameră pufăie liniștit. Dacă voi continua să mă perpelesc, mă va simți și probabil va face o scenă că o trezesc atât de devreme. Mă ridic cu gesturi calculate pe marginea de lemn, îmi iau pe băjbâite papucii de casă, halatul de pe speteaza scaunului și mă strecor pe coridorul luminat cu o lampă chioară. Și totuși, o

lumină ireală se strecoară dinspre geamurile înalte ale holului. O lumină albastruie ce vine de afară. Pare a se reflecta zăpada în geamuri și apoi în mobilierul de culoarea lemnului de paltin.

Mă strecor prin lumina albastră ce mă învăluie rece, provocându-mi un fior de spaimă. Cuibărită într-unul din fotolii, caut să aprind o țigară din buzunarul halatului, încercând să simt căldura chibritului ce arde câteva clipite.

Gândurile se învălmășesc și fumul în dansul alambicat le urmează, le îmbracă, prind viață. „Dacă nu mă voi descurca cu banii... Voi reuși la plecare să mă chivernisesc cu cheltuielile de întreținere și căldură și cu câte ceva pentru coșul de zi cu zi... Paltonașul Alinei e cam jerpelit, se cere înlocuit cât mai degrabă, la fel și cizmulițele lui Răducu. Cât o să dureze lenea celui din vârful patului, a bărbatului fără de loc și tărie?... Toate numai în capul meu, toate numai pe spinarea mea. Oricum, ai mei ne pot ajuta să ieșim cât de cât din iarnă. Carnea de sâmbătă o primim de la țară... Da' portocale, da' banane, da' ciocolată... Când voi fi în stare să le cumpăr și alor mei pe săturate dulciuri și fructe...” Nici vorbă să mă alin... Nici vorbă să se lege vreo picătură de somn de sufletul meu înfrigurat... Și lumina asta ireală ce răcește holul singuratic de spital... Somnul trage la căldură și liniște, nici vorbă să se lipească de frig și spaime albastrii... Îmi strâng halatul mai aproape de sâni și mă ridic furioasă spre geam... „Ce caut eu aici?... Și ritualul ăsta cu băutul bombonelelor de dimineață, prânz și seară, e de-a dreptul ridicol...”

După vizita medicală, când de-abia am reușit să descifrez trăsăturile medicului, un bărbat mai spre vârsta a treia, care, liniștit, nota răspunsurile mele seci într-o fișă imensă, am rămas cu nedumerirea în privința rețetei, a veșnicei rețete cu medicamente și mai ales a indicațiilor severe legate de înghițirea lor – înainte de masă, după masă, de două ori pe zi, o dată...

– Ce medicamente voi lua?

– Asta rămâne în sarcina mea, drăguță. În grija mea și a asistentelor. La noi totul e organizat în așa fel încât bolnavul nu are nici o grijă... Se lasă în seama noastră...

– Dacă asta e regulamentul... Știți, eu vreau să dorm, să nu mă trezesc o dată cu găinile...

– Vine și asta, vine și asta, numai să respectați regulamentul...

Am respectat întocmai cele spuse de asistenta care m-a condus la cameră, m-a ajutat la despachetat, mi-a prezentat-o pe femeia care, liniștită, își pilea unghiile pe patul vecin cu al meu.

– V-am adus-o... Știam că nu vă place să fiți singură. Știam că va veni azi să vă ție tovărășie... Suntem și noi pe aici. Apropo, când mă programați?

Nu înțelegeam despre ce programare era vorba, mai ales una cerută unei bolnave.

– Mâine după masă pe la 5, să nu deranjăm siesta...

Femeia s-a ridicat, mi-a întins mâna prietenește:

– Nu vă mirați. Sunt cosmeticiană și vin de ani aici... În fiecare iarnă iau porția de sănătate numai și numai din locul ăsta binecuvântat de Dumnezeu și de oameni... Mai ajut și eu cum pot. Cu câte un masaj, un tratament, o întinerire, că asta nu strică nimănui!... – Au izbucnit amândouă în râs, cu asistenta, și am simțit tonalitatea sănătoasă din hohotele așa-zisei bolnave. Asta mi-a dat curaj și m-a îndemnat să privesc altfel șederea mea în camera ce nu semăna câtuși de puțin cu una de spital.

Geamurile împodobite cochec cu poerdeluțe albe înflorate discret. Pe masă, o vază plină cu ramuri de brad înviora aerul. Mirosul tare de pădure se împletea cu izul de creme și tot felul de smacuri femeiești ce venea dinspre chicinetă.

– Am adus o colecție de creme din Germania... În orașul meu sunt un fel de vânzătoare pentru o firmă nemțească. Tot o

clientă mi le aduce, că ea lucrează de dinainte de revoluție afară...
Și mă cheamă Sofi.

Cu toatele am așezat în ordine puținele mele haine în dulap.

– Gata, e aproape trei. Ne vedem mâine, dragă, să-mi spui cum te-ai odihnit la noi... – îmi aruncă peste umăr asistenta grăbită.

A fost o după-amiază liniștită până spre înserat.

– Haide cu cana la bombonele... – mă îndemnă râzând Sofi.

– Despre ce bombonele vorbești. Nu suntem copii! Ori suntem copii aici? Așa ne tratează spitalul?...

– Ți-am spus să mă lași în pace cu spitalul. Aici e un sanatoriu. Și nu orice sanatoriu. Unul de vindecat minți obosite și nu bolnave.

– Lasă că mă voi lămuri eu pe parcurs ce fel de oameni se tratează aici. Deocamdată, lămurește-mă cu bombonelele și cu cana, că nu pricep...

– Uite, draga mea... De trei ori pe zi, unii, alții doar de două ori sau alții doar seara, înainte de culcare, mergem să ne luăm tratamentul. – Sofi deveni serioasă. – Medicamentele, dragă... Cum mai toți vrem să uităm că suntem dependenți chiar și o vreme de pilule, e o vorbă și asta, ține tot de regulament – ne alintăm că mergem să primim bombonelele – râde din nou cu același ton cald, liniștitor...

– Zău că nu pricep... Când l-am întrebat pe medic ce tratament primesc, m-a liniștit că voi afla mai târziu... Acu' aflu că sunt la dispoziția unei asistente care-mi dă după bunul plac cine știe ce tranchilizante ca la nebuni. N-ai spus tu că nu suntem nebuni aici? Atunci de ce nu au încredere să ne dea pilulele în fiecare dimineață și să le luăm fiecare după prescripție în timpul zilei?

– Sunt o sută de motive, dragă. Da' le aflu tu cu timpul. Hai, nu te încapățâna, că e ora de bomboane și nu vreau să stăm la coadă.

– Fii serioasă. Coadă?

– Da, da... Cu toții vor să se arate cât mai conștiincioși și să respecte orarul stabilit.

– Orice-mi spui, eu nu merg... Nu am de gând să fac coadă la bombonelele voastre...

– Atunci ți se va face raport... Și să vezi ce penibil va fi mâine la întâlnirea cu doctorul.

– Am să-i explic că eu vreau să știu ce tratament o să iau, că doresc să îl înghit de una singură, aici, în cameră... Nu sunt o inconștientă sau mai știu eu ce...

– Asta hotărăști tu, deși ar fi mai bine să mă ascuți. – Simțeam o undă de iritare în vocea Sofiei. Nu era cazul să continuăm... Ar fi fost păcat să ne certăm de la un ritual de care nu suntem răspunzătoare nici una...

Tocmai ritualul ăsta cu bomboanele îmi vine în cap acu', simt că și asta m-a scos din sărite... Poate tocmai asta nu m-a lăsat să dorm... De fapt, nu luasem aseară nici o pilulă, nici măcar din cele aduse de acasă.

Cu halatul strâns bine în jurul taliei, mă lipesc de geamul rece. De afară, lumina stelelor reflectată în albul zăpezii pătrunde pe lângă mine prin sticla geamurilor înalte, de parcă m-aș scălda în zăpadă stelară... E un fel de linie de lumină ce leagă stelele, albul zăpezii și holul ireal... Încet, încet, molcom, zăpada pare mai caldă, steaua mai strălucitoare și în liniște îmi las mâinile să se destindă, să nu mai strângă în clește halatul de catifea... Le las în voia lor, să-mi atârne cu palmele și degetele deschise spre lumină.

Atât alb, atâta strălucire în mii de pietre prețioase coborâte din cer peste întinderea zăpezii până spre poala brazilor... Stau nemișcată, tot lipită de geam, până când pleoapele clipesc tot mai rar și ca în vis intru în cameră, mă cuibăresc ca un copil între pături și pe nesimțite adorm.

Mă conformez regulamentului, urmând întru totul spusele Sofiei. După micul dejun stau cuminte la rând pentru bomboanele de dimineață. Mă pufnește râsul la vederea figurilor caraghioase ce așteaptă în fața cabinetului asistentelor. Unii îmbrăcați în treninguri roșii sau albastre, alții în halate de casă de sub care ies la iveală pantaloni de pijama cu floricele sau mingi multicolore. Câțiva mai tineri râd la o glumă spusă de unul chel cu ochelari de soare. Asistenta îmi atrage atenția că mă bucur de indulgență.

– Nu vi se va face raport pentru purtarea ridicolă de aseară. Nu ați primit tratamentul... Ar fi bine să nu ne faceți probleme. Aici totul e organizat până în cele mai mici detalii.

O spune cu atâta seriozitate, încât nu îndrăznesc să o contrazic din nou. Întind cuminte palma și îmi numără două pastile, una albă și una roz bombon... Le înghit în fața femeii și părăsesc cabinetul aproape bucuroasă că nu am fost evidențiată negativ în programul strict de aici.

Ceilalți așteaptă cuminți cu cămile de proțelan sau palstic în mână, degajați, atenți doar la zăpada de afară.

– Ce ninge, dom'le... Să sperăm că au intrat plugurile pe șosea.

Sofi mă grăbește.

– Repede, echipamentul de gimnastică...

– Ce echipament, dragă?

– Am văzut că ți-ai luat treningul. Ți s-a spus de acasă că aici facem gimnastică recuperatorie zilnic. La 10 ne așteaptă profesoara și nu-i plac întârzierile.

– Bine, bine, da' unde-i sala asta.

– În pavilionul nou, cel de vară... Știi, vara nu găsești un loc aici, să plătești gras... Și hardughia asta veche și celălalt pavilion sunt pline ochi și cu bolnavi, dar mai ales cu piloși.

– Nu pricep...

– Nu te fă că nu înțelegi... Aici nu vin numai cei atinși la cap, vara vin la odihnă mai ales cei sănătoși. Cu o relație, cu un cadou la medicul specialist de acasă, îți face o trimitere pe cinste. Unii vin direct aici și se aranjează pe plan local. Ce, nu știi că la noi totul e posibil? Oricum, ieși mai ieftin decât la vreun hotel de pe Valea Prahovei. Cui îi strică trei săptămâni cu casă și masă la preț de nimic?

– Depinde de companie...

– Dacă la noi te referi, apoi află că dacă stăm drept și judecăm strâmb, nu știu câți din țara asta se pot lăuda că sunt întregi la cap.

Înfofolită bine în haina de blană sintetică, ies în ninsoare. La vederea fulgilor imenși care se așterneau liniștit pe poteca din fața clădirii, îmi scapă un oftat de mulțumire.

– Asta e primul semn de liniștire... Așa spune doamna judecător.

– Ce doamnă judecător?

– E o pacientă care vine în fiecare an, deosebit de inteligentă... Cât sunt eu de trecută prin ciur și prin dârmon, apoi femeia asta e mai înțeleaptă decât mine. Ea spune că dacă oftezi în fața unei ninsori înseamnă că o bagi de seamă, că ești în stare să vezi ceva ce nu vedeai înainte. Un semn de vindecare sigură.

Indignată, sar cu gura:

– Eu nu am de ce să mă vindec! Vreau să dorm și cu asta basta!...

Împăciuitoare, Sofi, micuță ca o minge cu picioare încălțate în bocanci de munte, o ia voinicește înainte pe aleea proaspăt curățată.

Lată de câțiva pași, șerpuieste la vale spre șosea, coborând lin de pe platforma unde tronează clădirea Sanatoriului. De o parte și de alta, zăpada se înălțase suficient, încât nici vorbă să o putem lua pieziș la vale. Dintr-o dată, la o rafală de vânt, norii lasă loc câtorva raze timide, ca apoi să se lumineze, și soarele, tot mai viteaz, se desprinde dintre norii fumurii.

Sofi trâncănește alături despre binefacerile exercițiilor de gimnastică. Nu prea reușesc să o bag în seamă. Sunt suficient de detașată încât să simt zăpada strălucitoare și cerul tot mai albastru.

Intrăm în sală... Profesoara de gimnastică se face că nu observă neîndemânarea și lipsa de ritm a majorității. Cu coada ochiului, mă privisem și eu în oglinda de la intrare. Treningul plesnea pe fundul crescut peste limite. Acasă nu băgasem în seamă că am început să iau proporții. Dintre cele zece care ne străduim să executăm ridicarea mâinilor, arcuirea spatelui, fuga cu genunchii cât mai sus, abdomen cu picioare la 90°, numai vreo trei sunt mai suple, celelalte, ba cu o burtă cam mare, ba cu un poponete pe măsură. Îmi atrage atenția vecina din dreapta, o femeie deosebită – părul prins într-un coc cochet, răsucit spre vârf, ochii mari, negri, conturați bine cu rimel, și mai ales gestică. Ignoră cu desăvârșire vocea profesoarei „unu – doi – trei – patru – cinci – șase și stai”, și din nou „unu – doi – trei – patru – cinci – șase”. Are un ritm aparte, elegant, de balerină care se mișcă după ritmul unui vals lent.

La duș, pe când îmi șterg corpul transpirat, curioasă:

– Cine-i tipa cu ochii mari și alură de artistă?

– E chiar pictoriță... Doamna Nadia... Ai văzut ce mișcări are?

Sofi, uitându-se în dreapta și-n stânga, o imită, însă, micuță, cu picioare prea scurte, nu reușește decât ceva caraghios. Pufnim amândouă în râs și sub ropotul apei ne trezim făcând gesturi

largi, închipuindu-ne într-o sală imensă cu oglinzi de cristal la brațul unui bărbat în frac, valsând pe dale de marmură albastră.

La întoarcerea în pavilionul vechi, ninsoarea se întetește din nou, norii întunecați aproape că ating vârfurile brazilor. Una în spatele celeilalte, cu vifornița în față, răsufлам ușurate în cameră, la căldura ce îndeamnă la somn.

– După prânz, tragem un pui de somn pe cinste.

– Iar somn, Sofi?

– Las' că vezi tu...

Într-adevăr, am dormit și după masă și seara, după bobitele luate cuminte la rândul cânilor.

Capitolul II

Zilele se înșiră unele după altele în programul Sofiei și al Sanatoriului, urmat cu sfîntenie... De altfel, și somnul revenise pe drumul dimineții. Mă mișcam pe la 6, însă am învățat să gust din dulcea lene a patului călduț cu ochii pe geam, pe albul înghețat de afară. La prânz, în timp ce sorbim pe îndelete ciorba de legume bine fierte, cu multă verdeață de la borcan și câteva bucăți de carne slabă:

- Ce părere ai de invitația Nadiei?
- Ce invitație, Sofi? N-am auzit despre vreo invitație...
- Ești cu capul în nori... Nici asta nu e rău... Aseară, în timp ce-i aplicam o mască cu cremele mele, ne-a propus să mergem imediat după amiază în Predeal.
- Aseară? Eram și eu în cameră?
- Da' unde să fi fost? Că doar îți terminaseși plimbarea și stăteai liniștită cu ochii pe geam.
- Se poate... Nu te contrazic, da' spune-mi și mie cum să ajungem în oraș, că-mi aduc aminte când am sosit aici de câțiva kilometri buni până la civilizație.
- Păi, ne duce cu mașina curtezanul.
- Ce curtezan?... – mă înec cu lingura de supă, că Sofi îmi trânteste vreo două după ceafă.

- Curtezanul pictoriței... Cine altcineva...
- Asta chiar că nu știam...
- E vreme destulă să le afli pe toate... Da' pe rând, dragă, pe rând, că altfel ce haz ar mai avea...

E drept că Sofi știe tot ce se învârte pe aici. Care asistentă e mai cumsecade, care bucătăreasă gătește mai curat, când vine medicul la contravizita de seară, ba chiar și unde locuiește directorul, ce apartament și ce câini are. Știe și baiurile bolnavilor, insomniile și spaimile femeilor, care, pe când le masează, se destăinuie fără rezerve. Îmi propusese și mie aseară un tratament complet, însă am amânat-o. Oricum, vom viețui ceva vreme împreună, și aici am învățat să nu mă grăbesc. Timpul are alte dimensiuni aici, sus, în mijlocul pădurii de brazi.

- Haide, grăbește-te, dragă, că acu' vine curtezanul...
- De ce n-aș merge?...
- Așa te vreau.

În timp ce ne gătim cu haine de oraș, mai precis cu puloverele de gală, îmi turuie în câteva minute fișa curtezanului. E un domn cam la șaizeci de ani, cu părul grizonat, ținută milităroasă, fost contabil, mic patron, ce a știut să învârtă banul după revoluție, nu ca alții.

După descriere, îl identificasem și eu, așa că în fața Sanatoriului, în timp ce ne pofteste destul de ceremonios în Dacia verde, am toate datele șoferului. Nadia, ca de obicei, frapează prin îmbrăcăminte, gesturi și fizionomie: un fel de pelerină mexicană din stofă groasă până deasupra genunchilor, cizme cu carâmb înalt din piele întoarsă cu puțin toc, un turban răsucit cu meșteșug din aceeași stofă și ochelari de soare deasupra pomeților fardați.

– Expediția e gata de plecare? – glumește fără pretenții ex-contabilul Dinu.

– Gata, gata – aprobă din spate Sofi, veselă ca o vrăbiuță.

Nu reușesc să ating cercul ce-i leagă pe cei trei așa-ziși bolnavi, ce par mai degrabă vechi prieteni plecați într-un weekend.

Se dovedește un șofer deosebit de precaut, chiar fricos, ocolește cu grijă gheața de pe șosea.

– Uitați, doamna Nadia, ce splendid e bradul din dreapta... Drept și falnic...

– Ca un brad – îl completează fără rânchiună Sofi.

Fără să reacționeze în nici un fel la îndemnurile disperate de a se extazia în fața naturii, magnifica Nadia își aprinde o țigară.

– Eu îmi aleg modelul, natura, de una singură... Mai bine spuneți-ne vreun banc bun... Tu, Sofia, sau dumneata, Dinule?

Se pun pe bancuri care de care mai deșuchiate, atât Sofi, cât și domnu' Dinu, că pe nesimțite ne trezim în mijlocul orașului de munte.

Tot Nadia își dorește o cafea în barul hotelului „Alpin” din centru și o plimbare la un second-hand unde își răsfiră degetele peste câteva bluze de mătase și vreo două broboade de lână. Sofi s-a ales cu două pijamale de bumbac, iar Dinu ne explică la ieșire ce afacere bunicică sunt magazinele astea unde tot omul sărac se poate îmbrăca pe nimic.

Amețită de vorbăria contabilului, de gesturile Nadiei, mă trezesc vorbind:

– Aș prefera să vizităm ceva deosebit... Nu magazine și baruri...

– Are dreptate... Uite, la asta nu ne-am gândit... – mă aprobă Nadia, deși Sofi îmi trăsese un ghiont, semn că fusesem cam nelalocul meu emițând pretenții, vezi Doamne, eram tolerate alături de cei doi.

– Și ce-ar fi asta, stimată doamnă. Am venit la oraș, că pe munte putem urca acolo la noi...

– Nu știu... Poate Nadia...

– Asta-i ocazia... – izbucnește pictorița fericită. – Am auzit de o mănăstire, un schit vechi, la ieșirea spre Sinaia... Sunt numai vreo doi kilometri în plus... Ne duci? – îl alintă cu mâna ușor peste haina de blană.

– Cum nu? Dacă se pune problema de ceva deosebit – și îmi aruncă o privire cam înțepată peste umăr.

Într-adevăr, la stânga șoselei, două lăcașe de rugăciune, o biserică mai nouă și un schit vechi, alăturate unui cimitir întins spre poala muntelui. Toate ascunse privirii neatente.

– Dacă nu ne spuneți, nu știam că există, deși fac drumul de la București spre Predeal de ani... – se minunează domnu' Dinu.

Urcăm toți trei scările săpate în piatră, ne închinăm la icoane și aprindem câte o lumânare cu dorințe de sănătate.

Nu observasem că Nadia nu e cu noi.

– Unde-i artista noastră? Că de închinat, ne-am închinat, am văzut ce era de văzut și ne-am putea întoarce spre casă – se arată cam plictisit contabilul.

– Aici... Veniți la schitul vechi – își agită mâinile de sub pelerina mexicană, fericită, cu ochelarii de soare într-o mână și cu turbanul în alta, lăsându-și părul liber, pe umeri.

Grăbită, o trage pe Sofi, îl împinge de umeri pe bărbatul nedumerit și ne arată o pictură veche deasupra intrării în schit.

– Urmăriți figura Răstignitului... Nu vă spune nimic?

Toți trei, preocupați, nu cred că deslușeam altceva decât unul din simbolurile credinței noastre: Iisus răstignit pe cruce.

Sofi își face cruce și, cu capul pe spate, pare că se lipește de pictura de pe zid.

– Urmărește trăsăturile, Sofia... Sunt sigură că poți spune multe. Tu lucrezi cu fața omului, o modelezi zi de zi.

– Asta nu-i față de sfânt, fraților. Asta e figură de muntean de-al nostru...

– Fugi, madam, că păcătuiești, Doamne iartă... – sare Dinu, speriat.

– Lasă, lasă, a sesizat esențialul.

– Mă rog, mă rog, nu sunt de specialitate. – Bărbatul se retrage cam jignit.

– Ai dreptate, Sofia... Iisus pictat aici cu vreo trei sute de ani în urmă are figura unui țăran neaoș, de-al nostru, aspră, neiertătoare și demnă... Nu e un Iisus oarecare... suntem noi, oamenii obișnuiți, răstigniți pe crucea locului și-a timpului în care am fost lăsați să viețuim...

În interiorul schitului însă, chipurile sfinților par îndulcite de trecerea vremii, își pierduseră asprimea, deși undeva, ascunsă privirii, rămăsese aceeași trăsătură comună – dârzenia munteanului ce se încăpățânase să trăiască între stânci și brazi, la cheremul muntelui și la răscrucea timpurilor.

Mai rămânem cu toatele așezate la rând pe o bancă de lemn, prinse în mreaja picturii vechi, până când o călugăriță se strecoară neobservată înăuntru.

Se roagă în liniște, până când Nadia a îngrăznit să o grăiască:

– E veche mănăstirea? Ne-au impresionat frescele și mai ales figura Răstignitului...

– Fața Domnului de la intrare?

– E lumească, aproape de omul munților... Nu vi se pare...

– Poate greșești, poate păcătuiești... – sări Sofi.

– Nu, doamnă... Iisus e în noi și noi suntem Iisus... Vă interesează istoria locului?...

Ne face un semn discret să ieșim din biserică și afară, în lumina crudă, cu un glas limpede, începe să ne istorisească rar, ca unor copii veniți cu școala care asclută cumiți vorbele dascăliței:

– Se spune că între primii trăitori pe aceste meleaguri se găseau călugării singuratici, retrași în pustietate în post și rugăciune... Că începuturile vieții religioase prin aceste locuri s-ar putea situa încă înainte de anul 1750, când pe aici nu se înfiripase vreo așezare omenească stabilă. Documentele de epocă vorbesc însă de o așezare călugărească, de un sfânt schit. Există un pomelnic sub formă de coală cu litere chirilice care începe cu Pisania Schitului Predeal, scris în 1821 de un călugăr anonim, „ca să se știe începerea acestui sfânt schit ce se numește Predeal din plaiul Prahova, că la anul 1774 iunie 20 s-a dus cuviosul Ionichie Ieromonahul și duhovnic al d-lui prea constitul boier vel paharnic Grigorie Buzoianul și l-a rugat să se milostivească să dăruiască loc din moșia sa de la poalele muntelui ce se numește Clăbucetul Tauriului, ca să facă un schit. Deci i-au dăruit precum se vede locul curățit acuma fiind copaci mari, pustietate atunci, adică din vâlceaua ce se numește Olăreasa și până la Puristoaca și cu vrerea lui Dumnezeu prin rugăciunea sfântului ierarh Dan Nicolae și cu ajutorul creștinilor am ridicat un schit de lemn și trei chilii punând hramul Sfântului Nicolae în zilele prea luminatului domn Alexandru Ipsilanti fiind mitropolit al Țării Românești prea sfinția sa Grigorie”.

Vitregia vremurilor a făcut ca această construcție să fie arsă de turci și un vrednic Ionichie va ridica alt schit din lemn, ajutat de dumnealui Ion Buzatu din Săcele. Când așezarea a putrezit sub povara anilor, cucernicul stareț Ghenadie va începe o frumoasă construcție, de astă-dată din piatră, zidire ce se vede și azi străjuită de cei doi brazi de la intrare.

– Oameni singuratici cu credința lui Dumnezeu, brazi falnici și schituri din trunchiuri de brad... – murmură Nadia.

Sofi se cam plictisise și domnu' Dinu dă semne de nerăbdare. Nadia o trage deoparte pe măicuță și șoptesc tainic – trag cu

urechea, sfiindu-mă să intru în vorbă, dorind în același timp să aflu cât mai multe. Istoriile vechi îmi aduc aminte de copilărie. Călugărița îi vorbea femeii cu mantou mexican despre posturi și rugăciune, așa că mă retrag.

– Nu m-am simțit atras de istorie niciodată. Prezentul, cifre care să aducă prosperitate... – perorează contabilul la urechea Sofiei, care, alene, o ia pe căraruie spre cimitirul de la poalele pădurii.

Pe nesimțite, femeia în negru mă grăiește din spate:

– Dacă doriți, vă mai spun câte ceva despre cuviosul Ghenadie.

– Aș fi încântată, chiar dacă tovarășii mei s-au cam plictisit.

– Asta ține de datul fiecăruia... Sub stăreția ieromonahului Ghenadie, mănăstirea ajunsese la o dezvoltare însemnată, când viețuiau vreu cincizeci de călugări și douăzeci și cinci de argați. În 1834, averea le sporește prin dania lui Mihăiță Filipescu, mare logofăt, cu o moșie de lângă Câmpina, iar marele ban Alexandru Filipescu dăruiește mînăstirii întregul munte Clăbucetul Tauriului.

– De la schimnicii și pustnicii retrași de lume s-a ajuns la o așezare bogată și puternică.

– Asta prin facerea de bine întru credință...

– Spuneți asta cu regrete pentru vremurile trecute...

– Cam așa... Se scria într-un pomelnic orice se da acestui sfânt Schit Predeal, ori moșie, ori bani, ori odoare bisericești, ori cărți, pe scurt, orice milostenie, ca să nu se uite facerea de bine, după porunca Domnului nostru Iisus Christos... – murmură sfielnic călugărița.

– Și acu' nu se mai fac danii, nu se mai îngrijește nimeni de sfânta mănăstire.

Domnu' Dinu, auzind ultimele cuvinte, o lasă pe Sofi la poarta cimitirului și ascultă, spre surprinderea mea, destul de atent...

– Se mai fac... Însă noi ne descurcăm așa cum putem, fără prea mult sprijin de la autorități... Nu suntem cu mâna întinsă... După sufletul și credința fiecăruia...

– Dar Primăria, Episcopia, nu vă ajută, oficial, vorbesc?

– Nu sunt bani, domnule... De parcă dumneavoastră nu știți ce vremuri de austeritate trăim... Noi însă nu vom pleca.

– Câte călugărițe sunteți azi?

– Șapte, cu Maica Stareță cu tot...

– De la cincizeci, câte erau pe vremuri, e cam puțin.

– Domnul se întoarce spre noi... Așteptăm o danie importantă și vom mai întări chiliile, poate vom mai ridica câteva noi... Că femei doritoare de rugăciune și pustietate sunt destule.

– Aici spuneți un mare adevăr... – Nadia se strânge toată în mantia viu colorată, cu fața însă schimbată, cu un vâl trist peste întreaga fizionomie.

– Oricum, nepăsarea oficialilor, nu se poate scuza în nici un fel... – bodogăne contabilul. – Nu e vorba de averi... Aș face chiar un deviz estimativ pentru reparațiile urgente...

– Vă mulțumesc pentru grijă... Și vă mai așteptăm pe la noi.

... Ne despărțim, strigând-o pe Sofi, care se întoarce și ea tristă dintre crucile cimitirului urcător pe poala muntelui...

Tăcem pe drumul spre Sanatoriu, fiecare cu tristețea lui, când deodată șoferul, care părea concentrat la drumul înzăpezit pe alocuri:

– Nu e posibil dom'le... Nu e posibil... Cine ne guvernează în țara asta... Unde sunt banii noștri, ai contribuabililor, plătitori de impozite lună de lună... Nu mai mult, eu am dat faliment cu micul meu magazin din piață pentru că n-am mai fost în stare să plătesc taxele și impozitele, n-am mai făcut față amenzilor gărzii financiare, proceselor și iar amenzilor permanente... Unde sunt

banii mei? De ce nu se folosesc și pentru schitul de aici, și pentru alte așezăminte la fel? Ar trebuie să-i spânzurăm în piața publică, dom'le... Să le facem execuții publice, așa cum ne execută ei zilnic.

– Ne execută mințile... – completează Sofi. – Ne execută gândirea.

– Ne execută sensibilitatea... – adăugă Nadia.

Dinu, bătos, simțindu-se aprobat, continuă cu amenințările și poveștile despre dugheana lui, despre eforturile de a o ține în viață fără nici o izbândă...

– Am adunat bănuții să o pun pe picioare, să obțin toate aprobările, să dau toate bacșișurile posibile și imposibile și tot nu le era de ajuns... M-am înglodat în datorii și am fost nevoit să trag obloanele... Și asta nu numai eu, și alți mici comercianți ca mine, care am încercat să răzbatem în economia asta sălbatică... Cum chivernisesc ei banii noștri?

Înțeleg, printre blesteme și icneli, că după revoluție încercase și el să se bucure de libertate, punându-și la încercare priceperea în cifre și afaceri... A făcut o perioadă micul trafic la sârbi cu tot felul de țoale, cafea, săpunuri și prosoape... Aduna ban peste ban să-și deschidă propria afacere. După vreo trei ani de vânturat între granițe, având suficienți bani puși deoparte, a reușit să prindă la licitație una din micile magazine din piața centrală din oraș... Fusesse renovată și, pentru a elimina comerțul balcanic cu vânzare pe jos sau tarabe improvizate, se construiseră niște prăvălioare cochete, civilizate... Participase la licitație, mai precis, plătise unui funcționar public taxa de înscriere la licitație de vreo 1.000 de dolari. Mă rog, omul s-a descurcat, și a început să-și aducă marfă pentru magazinul propriu. Se pricepea și știa care erau nevoile omului de mijloc, care nu-și permitea să dea sute de mii pe o haină la vreun boutique, aducea rochii cu croieli

moderne de o calitate medie de la turci, blănuri sintetice de la polonezi, haine de piele la juma' de preț din Grecia și cafea și alte alimente din Ungaria... La început prinsese cheag, de reușise să cumpere chiar un apartament, pe care-l închiria la niște italieni care voiau să pună pe picioare o fabrică de încălțăminte. Până ce l-au îmbrobodit cu impozite din ce în ce mai aberante, cu taxe și bacșișuri la tot felul de tuțeri care avizau mica lui afacere... Ce mai tura-vura, și-a închis prăvălia și noroc că avea ceva pus deoparte, încât și-a plătit toate datoriile la stat și a reușit să-și păstreze și apartamentul... Rămăsese însă cu un fix când auzea de impozite și taxe, ceea ce și explica prezența lui aici, la sanatoriul de nevroze...

În noapte, în vis, mi se perindă tot felul de arătări în haine bisericesti și o voce care rostea mereu numele lui Ghenadie întemeietorul și un schit ascuns la piciorul muntelui tăcut și sfios așteptând credincioșii. Spre dimineață, îl visez pe domnu' Dinu în fruntea unor echipe de constructori în postura de Manole ziditor de mănăstiri, care se ridicau mândre, care nu se dărâmau niciodată, spre fericirea Nadiei și a Sofiei, care-l secundau. Mai mult, Sofi pregătea o serbare cu multe măicuțe cărora le puneă tot felul de măști cu creme pe față... Ce mai, un belșug nemaivăzut, o serbare continuă, că mă trezesc fericită de fericirea și măreția mănăstirii ridicate de echipa Dinu, Sofi și Nadia.

Capitolul III

Mie una nu mi se pare că sunt la tratament, că în jurul meu sunt bolnavi care au nevoie de medici, de asistente, de hapuri sau fel de fel de alte proceduri. În afara șirului cuminte de dimineața, prânz și seara la ușa asistentei, șir de oameni îmbrăcați ca de casă, cu ceașca în mână și zâmbet pe buze sau față destinsă, rândul la bombonele, nimic nu lasă a se vedea boala sau coșmarul nopților fiecăruia. Lăsasem să treacă fără urme pe creier poveștile Sofiei despre o anume judecătoare, o femeie înaltă, îmbrăcată pedant, chiar prețios, cu pantaloni până cafea cu lapte și pulovere asortate și scurtă de blană naturală, care pasămite se țicnise între atâtea cazuri judecate de ani și ani, cazuri și necazuri... Se săturase să încerce să facă dreptate de una singură, de dăduse în patima beției după ședințele de judecată... Fața străvezie nu lasă să se înțeleagă o anume roșeață specifică bețivilor, mai mult, are o paloare de praf și dosare, pe care Sofi o masează cu sânge în fiecare zi. De altfel, nu acceptă compania altor internați, o invită seară de seară în salonul ei – că, vezi Doamne, i s-a oferit o rezervă cu un pat – și, între două creme savant aplicate și un masaj, mai scapă vreo poveste despre vreun dosar unde se ținuse țeapănă, deși intervenise chiar șeful administrației financiare și o rudă care încercase să-i strecoare un plic gras în agendă. Sofi îmi

povestea istoria vreunui caz la întoarcerea în cameră, o lăsam să se lanseze în tot felul de povești fanteziste sau reale în ale Tribunalului, moțând pe marginea patului cu ochii furișți spre brazii cu crengile împovărate de albul zăpezii.

Nadia obișnuiește să se plimbe de una singură sau însoțită de tomnaticul curtezan, sub braț cu o mapă, unde probabil schițează minunățiile dimprejur și ascultă amabilă vorbăria bărbatului. Nu-i pasă de bârfele iscate, ba chiar se așează ostentativ alături de Dinu la televizor când se transmit știrile. De altfel, Dinu e un fixist al buletinelor de știri. În holul mare de la parter sunt înșirate câteva fotolii comode, cam jerpelitate, o canapea de catifea cu flori mov și mai multe scaune cu spetează. Deși e afișat programul în care poți urmări emisiunile, nu se respectă, ba mai mult, fixistul de contabil are un program propriu de urmărit știrile. La 9 dimineața, la unu, imediat după masa de prânz, la 5, după somnul obligatoriu și seara la 7. Rareori, doar când se ivește o excursie, ca cea de la Predeal, ar lipsi de la știri, pretinde că e un om informat și își notează chiar rata de schimb, mai ales a dolarului, ba face și tot felul de grafice în agenda micuță de la pieptul halatului de molton în carouri roșii cu albastru.

De dimineață, rămân uimită văzând că Sofi nu se dă jos din pat, acoperită până peste cap cu pătura de cămilă.

- Nu respecti ora de masă, vezi că întârziem la gimnastică.
- Cred că-i mai bine să stau azi în pat... Faci bine să-mi aduci micul dejun?
- Doamna se cere servită azi... – încerc o glumă.
- – Cam așa ceva... – simt o umbră de tristețe în glasul femeii.
- Tu nu te simți bine...
- Nu prea... – își dă la o parte învelitoarea, lăsând la vedere o față verzuie, cu cearcâne vineții și buze strânse.

– Nu vrei să chem asistenta?...

– Nu, nu e necesar... Voi coborî eu la cabinet puțin mai târziu, acum îmi face bine să stau aici la căldurică... – un zâmbet sfios încearcă să-i destindă fața micuță, ridată, de parcă n-ar fi al unei cosmeticiene ce se îngrijește de chipurile altor femei.

– Totuși... Să nu lăsăm lucrurile...

– Lasă că le știu eu pe-ale mele... – Iritarea și chiar nervozitatea nedisimulată mă reduc la tăcere.

– Nu te supăra... Eu sunt o veche pacientă de aici... Probabil că am din nou o cădere de tensiune... Medicamentele mele au ca efect secundar căderile astea... Am nevoie de căldură și liniște...

– Am mai spus-o că te prea agiți cu cosmeticele tale, dragă... Ai venit la sanatoriu sau la muncă? Ce naiba...

– Nu te ambala, dragă... Știi de ce o fac... Am și eu obligațiile mele. La asistente, la personal...

– Lasă, că masezi și fețele bolnavelor...

– Aici nu sunt bolnave... De altfel, cum aș putea să le refuz, când se știe că am trusa la mine și femeia e tot femeie... Se vrea frumoasă oriunde.

– Cum spui tu, dragă... – nu e momentul să o contrazic.

Oricum, chiar înainte de micul dejun îi spun asistentei.

– Trec imediat să o văd... Știe bine că nu are voie să se agite... Inima ei poate face figuri...

Așa am aflat că inima Sofiei e slabă, nu-mi mărturisise nimic despre vreo afecțiune cardiacă... Spunea că muncește prea mult, că are nevoie de bani pentru băiat, nepot, pentru case și alte căcaturi... Că stressul îi dă momente de slăbiciune și medicul i-a indicat un tratament de întărire a nervilor numa' bun de făcut aici în creierul munților.

A primit câteva pastile în cameră și o intravenoasă. Asistenta mă liniștește văzând că dau semne de agitație.

– Lăsați-o în seama mea... Mergeți liniștită la program... Parcă gimnastică în pavilionul nou... Ce spui, Sofi, ne descurcăm noi?

– Așa-i ziceam și eu... De altfel, simt că mă ia somnul... Numa' bine că pleacă din cameră și pot dormi liniștită...

Cam îndoită, îmi adun hainele și în trening și scurtă de fâș urmez programul de una singură... Mă obișnuisem cu femeia micuță și energică ce le știa pe toate, și nu simțisem nevoia să comunic cu celelalte de la etajul femeilor... Bărbații stau la parter și femeile cu toatele la etaj... La început mi s-a părut caraghios să locuim în aceeași clădire, amestecați, însă am înțeles că pavilionul nou e deschis vara, când numărul internaților e dublu, și atunci femeile sunt cazate dincolo, unde facem gimnastica zilnică.

După ce-mi întinsesem oasele și mușchii, aștept ca grupul de gimnaste să o ia înainte pe șoseaua albă și mă las în voia soarelui, care, jucăuș, îmi încălzește fața... Norii fugiseră și dintr-o dată o mică dâră de cer senin se transformă într-o veselie de albastru primitoare, împunsă doar de brazii semeți.

Bucuria zăpezii mișcătoare în strălucirea albastră a cerului mă molipsește și, fără să-mi dau seama, mă trezesc râzând de una singură, cu ochii pierduți pe linia dreaptă a brazilor, când, dintr-o dată, două ghemotoace se prăvălesc din pădure peste zăpada netedă, fără urme... Bulgării se dovedesc a fi două ființe rostogolite din întunecimea pădurii, îmbăiate în zăpadă, lăsând în spate două părții în zig-zag peste întinderea de diamant.

Mijesc ochii urmărindu-le fuga, joaca, în moliciunea și blândețea omătului, căutând să descopăr cine pot fi mogâldețele vesele, mai curajoase decât mine, care doar îmi destindeam fața în zâmbete sfielnice.

Când ajung destul de aproape de șosea, deslușesc, în învâlmășeala hainelor pline de zăpadă, trăsăturile a doi tineri,

prea tineri, doi dintre internații la sanatoriul nostru de nevroze... Încă o fantasmă, alta decât ar spune realitatea vorbelor – doi tineri cu probleme de comportament, cu cine știe ce diagnostic în fișa de internare. Pășesc cu greu dintre nămeți, scuturându-și caraghios hainele și, cu obrajii rumeni și cu ochii deschiși și limpezi, conving spre o cu totul altă realitate.

– Hei... Ce spuneți de ziua asta minunată? Am făcut o excursie teribilă... – mă grăiește ceea ce se poate numi a fi o fată de vreo douăzeci de ani, cu o șapcă hazlie din lână cu model suedez și cu un moț vitez în vârf.

– Am pornit mai de dimineață, am convins-o să urcăm pieptiș prin pădure, acolo sus, spre vârf, da' n-am reușit să ajungem prea departe. Sunt locuri în care zăpada ne ajungea până la piept...

– Ce până la piept?... Aproape până la gură... Să ne înecăm, nu altceva... – hohoti fata.

– Nici chiar așa... Deși e minunat să te îneci în zăpadă... E ceva mirific să te poți îneca în alb multicolor.

– Cum alb multicolor, zăpăcitule?

Zbanghie, fata îndeasă în mâinile fără mănuși un bulgăre și-l plesnește peste căciula de blană, de i-o rostogolește de-a lungul șoselei.

Prilej de alte hohote voioase... – Reușesc să o ridic la timp. Tocmai trecea un camion încărcat cu ceva butoaie stricate ce se bălăbăneau gata-gata să cadă și ele într-o veselie după șapca buclucașă.

– Permiteți-mi să mă prezint – Andrei Mureșan, absolvent magna cum laude al Universității de Studii Economice din București, doctor în economie, cu masterat și tot tacâmul, actualmente somer... E suficient...

– Mai mult decât suficient... Și dacă suntem la capitolul prezentări: Mă cheamă Iulia – tanti Iulia pentru voi, zbanghiilor -, grefier, și actualmente internată în sanatoriul de colo...

– La fel cu noi... De altfel, noi v-am remarcat, doamnă... Aveți un stil...

– Andrei... Vrei să fii serios, poate dânsa nu gustă glumele tale...

– Da' de unde... Am simțit-o eu de la o poștă... îi place veselia, da' a cam uitat-o undeva ascunsă în cămară sau prin bucătărie... Am dreptate, tanti Iulia? Am dreptate?

– Am uitat eu de mai multe, copii... Cum spuneai că te cheamă, fetițo?

Fătuca nu prea înaltă, cu nasul în vânt și ochii puțin oblici, arcuiți de sprâncenele bine pensate, îmi întinde o mână delicată, cu unghii date cu lac mov.

– Ioana... studentă la filologie... Atât, studentă pe post de îndrgostită fără șanse... Fără venit... Cu bursă, nu chiar o căpușă pe spinarea părinților.

– Gata cu prezentările... Nu vreți să mai tragem o trântă cu zăpada asta până acolo?... Uitați, dacă reușim să trecem de colțul ăsta de pădure, se văd Bucegii... Cred că merită să încercăm... Ne însoțiți? Durează vreo oră, nu mai mult. Eventual, pierdeți masa de prânz...

– Lasă, Andrei, poate doamna Iulia nu are chef de prostioarele noastre... Ne scuzați... Nu-i așa că ne scuzați...

Tocmai scuzele mă determină să accept provocarea unei mici escapade în compania celor doi...

În șir indian, avându-l pe Andrei în frunte ca deschizător de drumuri prin nămeții ce într-adevăr ne ajung pe alocuri până spre brâu, urcăm panta domoală spre colțul cu brazii ce ascund vederii înaltul Bucegilor. Deși la început mi s-a părut cam greu efortul fiecărui pas de uriaș prin moliciunea albă, fiind gata-gata să renunț, luată de glumele căpeteniei, care fluieră și comentează bălăbăneala noastră pe urmele lui, mă pornesc

voiniceste, întinerită pe neașteptate. Am tăiat pădurea sprijinindu-ne ici și colo de trunchiurile aspre și dintr-o dată rămânem țepeni în fața miracolului.

În zare, fără nici o opreliște, deschiși vederii, Munții Bucegi, în care parcă se reflectă albastrul cerului, deveniți ciudat de albaștri, strălucitori, tronează regește peste pădurile drepte de brad. Niciodată nu mi-am închipuit că munții pot fi albaștri, mai albaștri decât cerul într-o într-o amiază senină de iarnă.

Cei doi din fața mea își împreunează mâinile și au rămas stane de piatră în fața măreției de necuprins ce ni se deschide mărinimoasă în față. Doi tineri nespuse de frumoși, mână în mână, trup lângă trup, ireali și ei, aproape pe măsura piscurilor înghețate.

Simt că-mi curg câteva lacrimi peste obraji... Apoi, mă trezesc din uimire, speriată o clipită de posibila tulburare. Îmi e teamă de norii cenușii care se apropie de creste, de vântul care brusc se întetește și poate alunga clipa noastră de fericire. Se mai milostivesc și nu ne tulbură, nici mie și nici lor, care stau drepti în fața înălțimilor regești, cu frunțile deschise spre soare și lumină, clipele de uitare și măreție.

Zbanghia de fată își desprinde mâna din mâna băiatului și trage pe neașteptate un chiot ascuțit, repetat din vale în vale. Convinși că vom alunga norii, începem și noi să chiuim de mama focului până când eu, rușinată, îmi acopăr fața cu fularul...

– Lăsați, doamna Iulia, că nu vă spunem asistentelor... Asta va rămâne secretul nostru... Nu-i așa, Ioana, că nu spunem nimănui?...

– Fii serios, băiete... Cui să spunem?...

Ca la orice bucurie, cenușiul adus de vânt acoperă crestele albastre și le învăluie în culori nedefinite, în draperii grele, ca după un spectacol de gală.

La întoarcere, veseli și plini de măreția ce ni se dezvăluise regește, continuăm să ne prostim.

– Căpitanul e în frunte... Ceata lui Pițigoi / merge iute prin zăvoi...

– Prin ce?...

– Ceata lui Pițigoi, adică noi, și iară noi, vitejește prin zăvoi...

– Care zăvoi, domnișoară, nu vezi că ne cuprinde zăpada? – Andrei, ce intrase de-a binelea în rolul de căpetenie, ne ordona pașii.

– Unu, doi, după mine... Vedeți că și coborârea e dificilă, nu numai urcușul... Puteți aluneca... vă puteți împiedica de vreun ciot sau buturugă... Ai grijă, Ioana... Nu te grozăvi, că dai de bucluc taman la sfârșit...

– Nu-mi purta tu de grijă... Ce, te crezi haiduc?... Sau ce mama supărării te dai așa mare cunoscător în ale pădurii...

– E haiducul nostru, dragă... – Consider că e mai bine să mă dau bine pe lângă conducător...

– Ce haiduci, lăsați, doamna Iulia, poveștile pentru copii... Noi suntem adulți, înțelepți...

– Voi trebuie să mai rămâneți copii... Am să vă istorisesc câte ceva despre haiducii de pe Valea Prahovei... Unul se numea Nicolae Groza și altul Stanciu al Bratului... – Cei doi s-au oprit din mers uimiți...

– De unde le știți numele?

– Am fost acum câteva zile la Schitul din Predeal... Sunt acolo tot felul de cărți vechi și o călugăriță care știe toată istoria de pe-aici...

– Haideți, spuneți, istorisiți despre haiduci... – se copilări fătuca.

– Păi a fost o dată o vale între munți, au fost și păduri numa' bune pentru ascunzișuri de oameni certați cu legea omenească,

urmăriți de putere. Ei prindeau calea drumeților nevoiți să treacă munții și le luau vitele, oile, caii sau mărfurile, dar nu ucideau decât foarte rar, știau că a lua o viață de om e un păcat de neiertat în fața Scaunului de Apoi. Consătenii îi priveau din aste pricini ca pe niște „oameni cumsecade”.

– Auzi, Andrei... Ești un haiduc cumsecade... Tu nu ne iei viața, doar ne furi de bijuterii ori ceasuri, că bani nu prea avem, nu-i așa, doamna Iulia?

– De ce o întrerupi, când povestește așa de frumos... – se alintă băiatul.

– Da, da, erau oameni cu frica lui Dumnezeu și se știe că, deși Mănăstirea Sinaia sau Schitul Predeal erau așezate departe de orice suflare omenească, nu au fost niciodată prădate, n-au fost despuiate de vreo ceată prădalnică. Se mai spune că Vama cu Țara Românească a fost jefuită de multe ori...

– Să-i despoaie pe vameși, că este de unde... – întărește Ioana.

– Și se mai spune că prăduitorii nu erau numai românii, ci și secuii, care s-au dovedit mai fără de Dumnezeu, că prăduiau și schiturile și mănăstirile. Ce să mai vorbim de resturile eteriștilor lui Ipsilanti, care, împreună cu dezertorii sârbi, bulgari și turci, au format alte cete de hoți. Mulți au fost stârpiți de putere, rar ei sau urmașii lor s-au așezat ca oameni cinștiți în satele din Țara Bârsei. Printre cei pocăiți se numără și Nicolae Groza, originar din satul Brabu, și după ce toată viața a fost spaima Văii Prahovei, către sfârșitul vieții și-a cheltuit averea strânsă din hoții cu reconstruirea unei biserici numită azi Furnica, la Sinaia.

– Sunteți o enciclopedie... Cum ați reținut atâtea?

– Păi, mie mi-a plăcut dintotdeauna istoria, aș fi vrut chiar să urmez o facultate, da' nu mi s-a arătat...

– Bine că eu am învățat de m-am rupt, și ce folos... – începe băiatul.

– Lasă, Andrei... Că vine și rândul nostru... – Ioana, știind mai multe decât mine, îl mângâie duios pe creștet și, neatentă, se împiedică în coborâre, schimbă poziția laterală a picioarelor și o ia năvalnic la vale...

În zadar încercăm amândoi s-o ajungem, prinsese viteză și se rostogolea cu repezciune, mai-mai să se ciocnească de un brad.

Sesizând pericolul, își dă drumul în zăpada înaltă, de se trezește afundată până peste cap într-un morman din care de-abia i se mai vede moțul din vârful șepcii.

Râzând, Andrei trage de moț și părul castaniu se revărsă liber și el îi acoperă ochii veseli și nasul, din care ies tot felul de sunete care de care mai ciudate.

Eu, mai cuminte, îndepărtând zăpada cu mâinile înmănușate, o ajut să se ridice, să se scuture, și astfel continuăm drumul mai atente pe urmele haiducului nostru.

În cele din urmă, pe șosea, ridic mâneca fâșului să văd cât e ceasul. Se făcuse trei după amiază.

– Măi copii, am pierdut prânzul...

– Ce, vă pare rău?... Mie mi se pare că Bucegii meritau să pierdem o masă anostă.

– Nici vorbă, Andrei... Mă bucur din tot sufletul și vă mulțumesc că m-ați luat cu voi... Eu, o babă, nu sunt tocmai o companie plăcută pentru tineri...

– Ce babă... Nu mai fiți modestă... V-am mai spus că nouă ne plac femeile aranjate și bune povestitoare pe desupra... Dacă doriți, vă invit la mine în cameră... Am un coniac excelent și câteva sărățele... Poate și ceva salam...

– Coniac, băiete?... Păi, cu medicamentele pe care le luăm noi nu se prea potrivește.

– Lasă-le naibii de medicamente... Mie nu mi se pare că aveți prea mare nevoie de medicamente. Nici eu și Ioana... De altele avem noi nevoie...

– Se poate să aveți dreptate. Poate o gură nu ne strică... Oricum, până spre seară, când facem rând la bombonele, mai e mult.

Accept invitația și ne trezim toți trei în camera de la parter, unde locuiesc bărbații. Vecinul de cameră, un bărbat între două vârste, se bucură de companie, zice că oricum nu avea de gând să doarmă și se îngrijorase de soarta lui Andrei.

– Obişnuiește să plece așa tam-nesam pe munte și mi-e fircă să nu dea de vreo sălbăticiune prin pustietăți.

– Ce sălbăticiuni... Că doar nu vine ursul... – sare Ioana.

– Tocmai ursul, domnișoară... Eu sunt cu vechi state de plată pe-aici și știu că iarna coboară din creierul munților.

– Și ce mi-ar face? Crezi că mie, haiducul din poveste, mi-e frică de urs?

– Ce haiduc?

– Știți, le-am povestit eu câte ceva și acu' se simte în pielea unuia de pe vremuri ce hălăduia prin păduri și jefuia la trecători...

– Ha, ha... – se veselește bărbatul... Între timp ne toarnă fiecare în niște pahare de plastic minuscule ca niște degetare în diferite culori, probabil un set de excursie, câteva picături de coniac.

– Să închinăm în cinstea haiducului Andrei...

– Ura! – sare Ioana.

– Mai încet, domnișoară, că vine asistenta și ne face raport.

– De asta nu mai pot eu...

– Oricum, e mai bine să respectăm liniștea... Nu suntem pe munte și unii bolnavi se odihnesc.

– Nu mai spuneți bolnavi... – mă corectează bărbatul, atotștiutor. – Aici nu există bolnavi... Credeam că Sofia v-a pus în temă... Noi suntem la recuperare și avem nevoie doar de liniște, odihnă și ceva bobite de somn.

– Bombonelele... Coada aia caraghioasă...

– Toate au un rost... Eu le respect și mă consider în concediu aici. Vin în fiecare iarnă. La întoarcerea acasă sunt numa' bun de lucru.

Servesc și câteva bucăți de salam tăiate anapoda pe o farfurie tot de palstic și ceva brânză topită în triunghiuri învelite în staniol.

– Vă mulțumesc... Sunt cam obosită și cred că voi trage un pui de somn la mine în cameră...

Ioana rămâne în compania celor doi, asultând istoria urșilor care coboară din creierul munților și dau iama pe la casele oamenilor și uneori, noaptea, la tomberoanele de gunoi ale Sanatoriului.

Capitolul IV

Iarna s-a dezlănțuit într-o ninsoare viscolită și mă oprește în casă, alături de tratamentele lui Sofiei și poveștile femeilor ce se lasă masate. Camera seamănă cu un salon de coafură, unde unele femei găsesc un pretext în aranjarea părului, un tuns sau un vopsit, dar mai importante sunt ultimele bârfe ce le auzi în timp ce faci rând la spălat sau cât îți șuieră foenul în cap... Ce să spun, n-am mai pus piciorul prin asemenea locuri, pe de-o parte din lipsă de bani, și nici nu mă încântă să aud ultimele bombe despre aventura nu știu cui... Câteodată, o clientă mai naivă își descarcă sufletul, șușotind la urechea cosmeticienei cum o neglijează bărbatul, cum și-a găsit pe una mai tânără, mai zbanghie și, bineînțeles, mult mai dichisită, și atunci simți cum celelalte trag cu urechea, se prefac că își văd de părul tras în bigudiuri caraghioase. Poate și asta e un fel de balsam pentru singurătatea femeilor slabe... Nu vezi niciodată vreo tânără amantă sau femeie cu preocupări serioase pierzând vremea la bârfa coaforului. Vin în grabă, au programare făcută contra unui bacșiș zdravăn, și tot ca vântul trântesc la plecare ușile glisante.

Sofi nu se poate lecu de forfota, de mica lume în care își face veacul acasă, și a reușit să transforme camera noastră – mai ales acu', de când s-a lăsat ninsoarea – într-un adevărat salon de cosmetică, ba chiar și de aranjat frizuri. Când i-am reproșat că se bagă acolo unde nu se pricepe, vexată:

– Oricum, știu mai multe decât tine despre aranjarea părului... Mai bine te-ai privi mai atent în oglindă, cu mătura asta strânsă și fața asta obosită, zău că au nevoie de un tratament.

– Sigur că au nevoie... Da' nu aici. Acasă... Ai uitat de ce suntem internate? Ai uitat că nu ai voie să te obosești? Și, de altfel, mătura mea e mai șic decât un permanent caraghios.

Simțind că s-a atins de înfățișarea și dichisul femeii, suficient de deșteaptă:

– Iulia... Eu nu-ți vreau răul și tu o știi prea bine... Și așa nu ne putem vântura pe afară. Crezi că ți-ar strica un aranjament?... Știi mai bine decât mine că acasă n-ai să te duci din unu și o mie de motive...

– N-am să merg, că n-am bani de așa ceva...

– Și ce-i rău să te dregi aici și pe dinafară și pe dinăuntru?

– Asta să o facă prietenele tale... Eu mă lipsesc... Și tu, în loc să te oprești, continui ca o năucă...

– Îmi face plăcere, mă pot apropia în felul ăsta de femeile astea nedormite. Fac și eu un pustiu de bine...

– Fiecare cu ce-i place, dragă...

– Se poate? – intră judecătoarea și Nadia cu părul proaspăt spălat și legat într-un prosop înflorat.

– Pofțiți... pofțiți... – Sofi eliberează două scaune. – Doriți o cafea? Avem și niște fursecuri proaspete... Le-a adus Florica, infirmiera, din Predeal, de la patiseria aia particulară de lângă gară. – Se agită, aranjează în chicinetă fursecurile pe o farfurie, aduce șervețele, o sticlă de suc colorat cu praf de portocale.

– Pot aprinde o țigară? – cere voie nu prea politicoasă judecătoarea... Se simte că e obișnuită să dicteze altora. Le știu eu pe astea de la Tribunal, niște zgrițuroaice...

– Desigur... Și noi mai tragem câte o pipă, însă aerisim imediat și nu înainte de masă, că poate pica doctorul și se lasă cu chemare la raport.

– De parcă el nu fumează... Dă-l încolo... – se fandosește Nadia, de parcă nu ar fi și ea la mâna medicului ce-i prescrie bobitele zilnice.

– Ce facem? Încercăm un permanent slab, Nadia?

– Doamne păzește... Permanentul e pentru țate... Îmi tunzi doar din vârfuri, le îndrepti, știi tu, colo, colo, și mă usuci cu foenul...

– Păi asta-i floare la ureche... Unu-doi termin... Dumneavoastră, o mască, o curățenie generală?...

Mă mir că nu o tutuiește... Sofi e servus cu toată lumea de pe aici... Știe ea ce știe despre judecătoria asta... Oricum, nu mai am stare să servesc nici cafeaua.

– Cum pleci așa, Iulia? Bea-ți cafeaua și apoi n-ai decât să îngheți cât vrei pe afară...

– Insist să beți cafeaua... Altfel vom înțelege că v-am deranjat... – apasă cuvintele judecătoria.

– Știți că și Iulia lucrează în Justiție?

– Da? Unde?

– Ca grefieră... De peste douăzeci de ani – explică Sofi.

– A... Da, desigur...

Îi simt înțelegerea prefăcută și privirea undeva peste creștetul capului... O știu destul de bine de la Tribunal, din partea multor judecători, care ne consideră servitoarele lor, omul bun la toate dintre copertile dosarelor.

Între timp, cafeaua e servită în ceșcuțe mici de cobalt, nici nu știu de unde le adusesese Sofi.

– O să povestim puțin și apoi la treabă... Ce spuneți, doamnelor, facem și un masaj pe gât și pe spate?... Obişnuiesc să propun clientelor și o destindere a corpului înainte de a lucra la față... Am niște creme speciale... puteți și cumpăra dacă vreți... Sunt la un preț de nimic.

Știu că adusesese de acasă câteva mostre... Oricum, face un ban. În asta e o maestră pe cinste... Știe să scoată bani din piatră seacă...

Decât să stau și să le bodogănesc în gând, mai bine mă iau la trântă cu ninsoarea de afară.

În fața Sanatoriului, o pâclă deasă parcă unește norii coborâți până spre pădure cu pământul plăpunit în neaua pufoasă. O ninsoare mărunță, nedefinită, acoperă cenușiul, înțepând cu gheață obrazii, fără milă. Dau jos mănușile și întind mâinile spre fulgii obraznici și-mi trag mai bine șapca de lână peste urechi... Abia se mai zărește aleea ce ocolește cuminte pajiștea din fața hotelului... Tăblița cu „Atenție! Lac!”, întoarsă de vântoasă, abia mai punctează spre mijloc întinderea albă... Din când în când, o rafală se joacă și o sucește de pe o parte pe alta... Ce lacul sărăciei o fi aici, în fața Sanatoriului?... Și dacă există, într-adevăr, de ce nu-l curăță de zăpadă, că o fi înghețat pe gerul ăsta, și ne-am putea da pe gheață... Ar fi o distracție curată s-o vezi pe Nadia ținându-se de mână cu contabilul ei pe luciul gheții sau pe tîfnosa asta de judecătoare dându-se cu fundul de pământ... O fi o gheață subțire, ascunsă sub zăpadă... Și atunci tabla asta fără nici o socoteală nu avertizează îndeajuns asupra unui eventual pericol...

Vântoasele nu se lasă și mă opresc din plimbare... Voisem să o iau barem un kilometru pe șosea până la bodeguță, să cumpăr niscaiva ciocolată sau bomboane adevărate. Nici nu mai știu de când n-am mai îndrăznit să am asemenea pofte... De abia reușeam să pun ceva bani deoparte pentru dulciurile copiilor, așa că aproape mă bucur că nu pot ajunge să stric banii pentru un moft. Mă scutur bine pe terasa din fața Sanatoriului și-l rog pe unul din bolnavi, care, înarmat cu o lopată, dădea neaua la o parte, să-mi răzuiască și mie tălpile.

– Dumneavoastră faceți ordine pe-aici? Om de serviciu sau portar nu există? – Mirată de hărnicia omului, țopăi într-un picior, cu celălalt întins spre lopata de lemn tare.

– Portarul vine mai spre seară și stă în căsuța de la intrarea în parc. N-ați observat-o? Pare-mi-se că sunteți mai nouă pe la noi.

– Am venit de câteva zile bune... Însă, sinceră să fiu, nu am băgat-o de seamă...

– Și femeile de serviciu stau numa' până la trei... Eu sunt de la țară și știu că neaua trebuie curățată, că altfel îngheață peste noapte de ne putem rupe gâturile pe trepte...

– Sigur... E un pericol, ca tăblița cu „Atenție! Lac!”...

– Ce lac? – se minunează omul, sprijinit în lopată.

– Păi, n-ați văzut că e interzisă plimbarea pieziș prin zăpadă? Acolo, spre mijloc, e o tablă care atenționează despre un lac.

– Sincer să fiu, nu am observat... Eu sunt învățat să merg pe aleile bătătorite și nu m-a păscut gândul să o iau pieziș spre șosea.

– Dumneavoastră, da. Da' alții care nu o observă?

– E și asta o problemă. O să vorbesc dimineață cu asistentele... O să vorbesc... Neglijența poate costa vieți, dacă într-adevăr e o apă înghețată la mijloc... Cum e posibilă atâta nepăsare?

– Mă scuzați, eu am înghețat pe jumătate...

Fără să mă bage în seamă, perorează mai departe, în timp ce continuă să curețe metodic zăpada...

În hol mă izbește căldura și mirosul de tocană dinspre sala de mese. Îmi scot căciula și, cu un gest instinctiv, o scutur de câteva ori de urmele fulgilor.

– Aici în hol? De ce nu respectați regulamentul? Vor rămâne urme, stimată doamnă... – mă apostrofează o cucoană plinuță în trening maro și cu un laibăr de lână verde închis deasupra... Mirată, rămân câteva momente caraghioasă cu șapca udă în mână.

– O scutur afară... Uitasem... E o vreme să nu lași nici un câine la ușă... – vorbele sună a scuză ce m-a înfuriat... Ce o doare atâta de câțiva stropi, care mai mult curăță decât murdăresc marmura... sau carpetele cam uzate.

Ies din nou în viscol, scutur ostentativ spre harnicul cu lopata care bodogăne încontinuu. Văzându-l cât e de caraghios în gesturile ordonate, aceleași, se apleacă, prinde lopata, răzuiește treapta și cu același gest o întoarce pe jumătate plină, scuturând albeața peste marginile terasei, mă pufnește râsul și uit de haștura ce nu încăpuse de picăturile șepcii mele... Dau să mai spun câteva vorbe în hol, renunț, și urc spre etajul femeilor, sperând că s-a terminat ora de masat fețe și gâturi încordate.

– Unde-ai hoinărit atâta... Se întunecă și ți-am spus că poate da ursul primprejur... Ori te-a însoțit vreun cavaler? – râde Sofi, bine dispusă.

Bucuroasă că suntem singure, îi povestesc de grășana din hol.

– Aia în trening maro? Poartă tot felul de veste să-și ascundă fundul... N-o băga în seamă, e un fel de gospodină ce le știe pe toate... De altfel, femeie la locul ei...

– Și ce dracu caută aici... Gospodinele nu prea suferă de nevroze.

– Nu băga mâna în foc pentru mintea nimănui... Cine știe ce a dereglat-o și pe asta...

– Da' pe tine ce te-a dereglat?... – îmi înghit vorbele, da' tot scosesem păsărica... Deși îmi povestise câte în lună și în stele despre alții, Sofi s-a ferit să-mi sporovăiască prea multe despre ale ei.

– Munca, dragă... Un an întreg muncesc ca un rob pentru tot familionul meu comod... O dată pe an îmi permit să le spun la revedere pentru o lună și am grijă numa' de mine...

- Scuză-mă... Poate nu trebuia să fiu atât de directă...
- Nu fi prostută... Am înțeles eu comoditatea bărbatului meu, a fiului, a nepoților, și n-o să-ți înțeleg curiozitatea de femeie?...
- Nu... Nu cred că eram curioasă... Mai mult o vorbă scăpată anapoda... Fiecare cu ale lui... Doar medicului trebuie să i te mărturisești, să-ți diseci sentimentele, că altfel nu are cum să te ajute...
- Și lui. Și cum se întâmplă de atâtea ori în spitale sau în concediu, două femei musai să-și istorisească viața, dacă stau câteva săptămâni împreună.
- Nu întotdeauna... Cred că bărbații povestesc de altele... Fotbal. Ceva politică, femei...
- Ei sunt altfel zidiți, dragă...
- Și totuși, am văzut destui aici, la recuperare de minți rătăcite.
- Sunt mai ascunși, da' asta nu înseamnă că nu au punctele lor vulnerabile. Și când păcătoasa asta de tranziție îi lovește, se cocoată în pat, ca al tău, sau unii, mai deștepți, o iau din vreme cu tratamentul și vin aici, să nu ajungă sclavii medicamentelor.
- Apropo, Sofi... Tu ieși hapuri de liniștire și după Predeal?... Înțelegi ce vreau să spun... Adică e suficient tratamentul de aici sau e necesar să-l mai continuăm și acasă?
- Cu unele, da'... Da' mai mult cu întăritoare... Îți va explica și ție medicul...
- Asta vreau să știu... Deși la început, când s-a instalat insomnia, am luat hapuri de tot felul fără să consult vreun medic, apoi am refuzat din cauza unei istorii auzite la Tribunal... Povestea o grefieră, fată, tânără, că mamă-sa a luat ani de zile medicamente peste medicamente, unele mai sofisticate decât altele, din ce în ce mai scumpe, ca să ajungă la nopți albe, cu tot tratamentul... O dusesse o mătușă chiar în străinătate, unde

specialiștii au moralizat-o de ce nu a încercat cu leacuri naturiste mai întâi, și apoi să se îndoape cu chimicale... Spuneau că e prea târziu să o poată vindeca...

– Astea sunt povești de adormit copii. Folclor medical, dragă... Tu ascultă ce spune doctorul de aici și-o să vezi că după cura asta de liniște și hapuri luate pe post de bomboane, te duci ca nouă acasă...

– Cum spui tu, da' mie tot mi-e frică să nu devin dependentă de coloratele astea...

Mirosul de tocăniță urcase până la etaj și ne-a adus aminte că e ora mesei, așa că ne dichisim nițel în fața oglinzii din chicinetă și coborâm cuminți la programul de seară.

Tocănița se dovedește minunată. Bucătăreasa o pregătise cu tot felul de mirodenii care aduc aroma vieții în plină iarnă. Cartofii se scaldă într-un bulion de roșii asortat cu fasole verde de la borcan și tot felul de frunze conservate. Preocupată să șterg farfuria cu pâine neagră, moale, nu arunc nici măcar o otheadă la mesele învecinate, până când Sofi mă trage de mânecă.

– A sosit și doamna cea tristă... Vine în fiecare an, stă singură la masă, mereu singură, de o cred toate fetele o încrezută, și numa' eu știu cât își dorește compania cuiva... Mă scuzi puțin, vreau s-o salut.

– Bine, bine... mormăi cu gura plină de pâine bine încinsă în sosul tocăniței. Nici nu m-am străduit să percep ce-mi spusese, dar când termin de lins farfuria, observ că rămăsesem singură în sala de mese, și doar într-un colț, la o masă dinspre geam, Sofi șușotește cu o femeie între două vârste, deosebit de elegantă. Un complé din mohair alb, fustă și bluză lungă, asortată cu un fular în culori pastelate, și părul aranjat până la cea mai mică buclă într-o tunsoare modernă, scurt și înfoiat mai spre creștetul capului, de un roșu aprins. Oricum, nu am chef să asist la vreo programare de aranjat fața, așa că dau să plec.

– Vino, Iulia, să ți-o prezint pe doamna senator...

N-am ce face și mă opresc câteva clipe, cu o față cam înghețată, la masa celor două.

– Mă bucur... Nu sunt senator... Soțul meu este politician, eu doar casnică și tăcută... – râde scurt femeia.

Schimbăm câteva politețuri despre vremea viscolită de afară și le las în plata Domnului, cu gândul la dușul fierbinte și la moliciunea patului. E o adevărată binefacere să te poți bucura de odihnă. Înțelepciunea de a te bucura de lucruri simple, ca un pat curat, proaspăt schimbat, cu cearșafuri apretate, o pierzi în meandrele vieții și cu greu, deși om matur, o poți redobândi... Ne complicăm cu tot felul de lucruri ce par importante, uitând că tocmai lucrurile simple îți pot aduce clipe de mulțumire, aproape de fericire. Cei de aici, care cunosc nevoile spiritului, au grijă să schimbe paturile la câteva zile cu cearșafuri albe, nu prea apretate, să învelească păturile moi în învelitori înflorate și mai ales să dea un parfum deosebit pernelor, oleacă mai mari decât obișnuite, numa' bune pentru un cap încâlcit în tot felul de gânduri ce alungă somnul. Mai e și salteaua pufoasă, de te adâncești cu toate mădularele destinse. Știu meserie, și doctorul, și asisentele, și femeile de serviciu, cunosc importanța unui pat primitiv ca brațele unei bunici plinuțe ce-ți aduce aminte de simplitatea și naivitatea copilăriei. Cuibărită, după ce-mi spusese rugăciunea de seară, aproape adormită, nu deschid ochii la fâșâitul Sofiei, care se întorsese în cameră.

– Sărmana femeie, ce s-a mai bucurat că ne-am nimerit din nou în aceeași serie... De-abia a așteptat să o programez... Să vorbească și ea cu un suflet... Dormi?

– De parcă n-ai observat că e ora stingerii... A sunat trompeta de seară și tu mă întorci din drumul spre somn.

– Scuze, dragă... Vorbeam și eu de una singură... M-am bucurat cu adevărat... Lasă că vorbim mâine dimineață și despre asta.

– Mâine, mâine, da' acu' mi-a sărit somnul și mă culcușisem atât de bine...

– Ce vrei... Eu sunt o veterană aici... Am tot felul de prietene... În timp, o să-ți faci și tu cunoștințe printre nevrozați.

– Dacă voi mai veni aici... Eu sper să fie ultima dată când calc la un spital de nevroze.

– Și eu care credeam că te-ai lămurit că ăsta nu-i un spital... Un sa-na-to-riu... – silabisește iritată.

Nu am nici un chef să-mi istorisească povestea doamnei senator, o sclifosită cu aere... Are de toate și nu știu ce caută printre noi, cei sărmani, când are la dispoziție orice concediu-și dorește... Iritată, împing pernele, le boțesc spre perete. Vifornița lovește în geamuri, șuierând printre crengile brazilor... A reușit să bage spaima în drumul somnului...

– Haide, dă-i drumul cu povestea lu' madam senator, că poate mă adormi... Știu că te mănâncă limba și dacă tot m-ai trezit...

– Sa-na-to-riu, dragă...

– Bine, bine, sanatoriu, nu spital... – caut să o împac, realizând că sunt scârboasă fără motiv. Între o supărare cu micuța mea vecină și istoria anostă a soției de om important, o aleg pe cea de-a doua.

– Deși are de toate, îți închipui că stau în București la o vilă cu vreo șase-șapte camere, e mereu singură... Soțul se dă important cu pălăvrăgeala de la Parlament și tot felul de ședințe, comitete și comiții. Copiii sunt mari, căsătoriți și la casele lor, și biata femeie a ajuns să vorbească cu pereții, cu canapelele, cu florile din grădină.

– Asta-i bună... Aș vrea și eu să am de toate, să nu duc grija zilei de mâine, să am un soț ce aduce un salariu bunicelel în casă...

Poate să plece unde-o pofti, da' să aducă banii în casă... Fandoseli de femeie cu bani... Să nu-mi spui că din cauza asta e aici.

– Iulia... Nu fi rea... Privești din punctul tău de vedere, tu, care te lupți cu tranziția asta nenorocită...

– Nu există alt punct de vedere... – sar din pat și dau la o parte perdeaua – Ce viscol e afară...

– Un viscol la fel de rece băntuie și în casa domnului senator, unde lipsește căldura și firul ce leagă oamenii.

– Ce să zic eu, cu al meu, cocoțat în vârful patului... Fără lucru și datorită domnului senator, cu legile lui cu tot, și datorită doamnei senator, care își permite să facă crize de singurătate...

– Nu te ambala așa, dragă... Eu o înțeleg. Mi-a povestit că și-a rugat de atâtea ori și atâtea ori soțul să meargă și ei la sfârșit de săptămână, ca omul, la iarbă verde, să se plimbe, pur și simplu, în parc. I-a tăiat-o scurt, că astea sunt nimicuri, că are de toate și ar face bine să-și găsească o ocupație pe la vreo societate de binefacere sau să-și caute prietene pe măsura rangului.

– Păi, are dreptate aici omul. De ce nu se duce să lucreze undeva, să-și omoare plictisul...

– Să-ți fure ție sau alteia locul de muncă? – mă pune la punct Sofi. – Ajunsese atât de rău, că vorbea de una singură, nu numa' acasă, cu mobilele și florile, ci și pe stradă, cu autobuzele, magazinele sau alimentele din alimentară... Vine aici în fiecare iarnă, unde mai poate scoate o vorbă cu un suflet de om...

– Cu tine, mama răniților, Sofi dragă...

– Cu mine, cu cea din cameră, cu vreun bolnav de pe hol...

– Vreo aventură, dacă se poate – o dau pe glumă.

– Și ce, crezi că i-ar strica?... Arată bine și știe că politicianului nu-i pasă... O vrea prezentabilă la sindrofii, să nu-l facă de minune, o apariție elegantă și restul în spatele cortinei...

– Avea o mie și una de posibilități să-și omoare timpul, să nu ajungă să vorbească cu lucrurile din casă, să-mi ia mie locul la Sa-na-to-riu pe bani puțini... Să se fi dus la vreun hotel de lux, că are bani destui.

– Haide, nu te schimonosi, mai bine îți fac un masaj, îți destind tenul și poate te mai îmbunezi, că prea ești acră.

Pune degrabă pe reșoul din chicinetă un ibric cu ceai de mușețel, pentru infuzie, și trage energic un scaun în mijlocul camerei, fluturând două prosoape curate în jurul gâtului.

– Stai aici și basta... Desfă-ți puțin gulerul cămășii ăsteia de fată bătrână. Nu mă mir să ai și chiloți groși, moartea pasiunii... – râde în bărbie, redevine o femeie plină de viață, deși s-a făcut târziu.

– Nu respectăm programul... Trebuia să stingem, să fim înfofolite în pături, la ora asta...

– Lasă, că nu zic ele, asistentele, nimic... Nu te așezi odată, că s-a aburit ceaiul...

Aduce ibricul pe masă și îmi îndeasă fața deasupra aburului de mușețel acoperindu-mă, ca pe un cozonac la dospit, cu prosoapele...

– Cât naiba mă ții sub presiune? – pufnesc, înecându-mă, de sub prosoapele umede.

– Gata, gata, da' trebuie să se deschidă porii. Cum altfel pot lucra pe o piele ca talpa... zău, Iulia, de când n-ai mai făcut un tratament?

– De când eram fată... Crezi că-mi permit prețurile unui salon de cosmetică privatizat?... Astea sunt finețuri pentru cucoane ca de-alde madam senator.

După ce așează tacticos o babețică în jurul cămășii desfăcute până spre sâni, aplică ușor o cremă răcoroasă peste fața încinsă.

– Și acu' masajul... Desprinde-te de orice spaime și lasă-te în seama mea... Lasă fața liberă, fără dunga asta între sprâncene,

și mai ales nu strânge ochii... Voi încerca să scot ridurile astea două ce-ți pornesc de deasupra nasului, taie sprâncenele până spre frunte, și țesătura asta dantelată din colțul ochilor... Fii liniștită, azi nu mă prind de punctele negre...

Mă mai spoiește cu o cremă cu miros de portocale și își plimbă degetele ușor peste pomeți, peste frunte, ridică pielea lăsată spre bărbie, întinde pliurile de la colțurile ochilor, apasă ușor fruntea și coboară peste pleoape, acoperind câteva minute cu degetele cortina de piele ridată. Simt cum, sub mâinile de vrăjitoare, mi se desface fața, se deschide, transmite corpului, mâinilor, o stare de molcomă liniște. Oftez de plăcere.

– Așa, așa, fetiță. Știu eu ce fac... Acu' apleacă-te puțin în față, să cobor spre ceafă.

Mai energic, îmi masează ceafa, coboară spre gât și apoi frământă umerii. Mai destupă o cutie de cremă cu parfum de piersică de parcă aș fi în mijlocul unei livezi în pâng. De-atâta plăcere, mai că mi s-a făcut piele de găină.

– Ești o vrăjitoare, Sofi... De unde atâta energie în mânuțele astea?

– Mânuțele, dragele, țin o familie...

– Nu numa' asta... transmit putere, putere pe care numai liniștea o poate da. Tu ești o vrăjitoare a liniștii... Nici viscolul de afară și nici cel din capul meu nu mai bântuie... Mi s-a făcut cam somn...

– Asta și voiam... Uite, ești gata, te curăț și-ți dau cu o cremă de noapte, cu miros de lapte proaspăt muls...

– Asta de unde ai mai scos-o? Tot din străinătăți?

– Da' de unde! O am de la o cosmeticiană, care, la rândul ei, știe rețeta de la o babă din satul ei... Nu-ți dezvălui secretul, da' să știi că e cu untură de porc fiartă în lapte și tot felul de alte smacuri.

Întinde bine crema până se absoarbe în pielea de pe față, de pe gât și umeri, mă încheie la cămașă și mă conduce spre pat.

– Și acu', la culcare, fata mamei... Noapte bună și lungă...

Fericită, mă las în moliciunea patului, îmbătată de atâtea mirosuri și mai ales cu un gust de lapte proaspăt în cerul gurii.

Capitolul V

Acoperit cu căciula de zăpadă, Sanatoriul nostru parcă plutește pe o mare lină, o mare înspumată cu creste albe, o mare înghețată și totuși strălucitoare în soarele dimineții.

Nici nu-ți vine să calci în zăpada ce acoperă aleea șerpuită din fața terasei de la intrare, scânteietoare, o zăpadă de briliant. Rămân stană de piatră, lăsând gândurile să zboare spre vârfurile brazilor, spre cerul ce se dezvăluie tot mai albastru. Dis-dimineață ninsese cu fulgi mari de poveste, însă acu', fără vântoase, norii se retrag și fac loc seninului.

E o dimineață splendidă de duminică și Sofi a decretat că rămâne în cuibul de munte, așa cum numește mai nou Sanatoriul, să nu mai existe nici o îndoială că ar fi un spital oarecare de boli nervoase, așa cum îmi place să-l botez câteodată, spre ciuda micuței dar atotștiutoarei mele prietene. De când mi-a îmbălsămat fața și corpul, o simt lângă gândurile mele cele mai întortocheate, capabilă, cum numai ea știe, cu o știință perfectă a mâinilor de albină, să le înșire în fire drepte și mai ales să le liniștească, să le ordoneze, fără noduri și încâlcituri inutile.

– Rămân în cuibul meu, în liniștea și singurătatea de aici. Pentru noi toți, locul ăsta binecuvântat e un adevărat cuib în creierul munților, un cuib de suflete frământate ce-și caută liniștea.

Probabil că va povesti cu doamna senator sau cu judecătoarea severă, ori eu nu am chef să fac conversație de salon. În ultimele zile fusesem cam uricioasă, gata să văd numai ridicolul fiecăruia. Veșnica doamnă planturoasă, proțăpită pe unul din fotoliile din hol în același trening gata să plesnească, acoperită cu laibăre croșetate, care păzește ca ordinea și curățenia să se respecte încă de la intrare, care țipă cu glas ce-ți înțeapă timpanul să se închidă ușa, dacă vreunul, din greșeală, o lasă întredeschisă. Domnu' Dinu, cu Nadia alături, urmărind știrile și comentând la nesfârșit politica falimentară, proasta guvernare și alte lozinci post-revoluționare. Că așa se întâmplă la noi, după '89 au dispărut lozincile ceaușiste, „Construim societatea socialistă multilateral dezvoltată”, „Trăiască și înflorească scumpă noastră patrie...”, lăsând locul unor noi expresii, ca „implementare”, „pachet de legi”, „algoritm politic” și alte căcaturi cu care se mânjesc cei ce conduc bambureala din țara asta.

Prefer să mă plimb aiurea și de una singură, cu ochii mijiiți în strălucirea albă de afară.

– Doamna Iulia, Doamna Iulia...

Cei doi tineri, îmbrăcați într-o veselie cu fulare roșii și treninguri albastre, vătuite, cu moțurile obraznice din vârful căciulilor împletite...

– Veniți cu noi în Predeal. La 10 avem autobuz. Hoinărim și noi puțin în ziua asta de duminică...

– Voi hoinăriți în fiecare zi...

– Și ce vedeți rău în asta?

– Da' de unde, Ioana... Și eu sunt o plimbăreață convinsă.

– Atunci, ce mai atâta vorbărie – autoritar, conducător înnăscut, Andrei nu acceptă nici o scuză, așa că mă văd luată pe sus, călcând fără jenă peste albul strălucitor, în urmele copiilor.

Autobuzul ne lasă în centrul orașelului, cam pustiu, auzindu-se țipete dinspre pârtia de schi.

– Eu zic să urcăm și noi spre Cioplea. Trecem peste calea ferată pe podul de colo și în spatele blocurilor, printre vile, avem de mers în urcuș lin vreo juma' de oră până în vârf. De acord?

– De parcă ne-ai lua în seamă altfel? – pufnesc cu fața botoasă.

– Haideti, nu fiți acră... Noi vă considerăm una de-a noastră. Nu vă aliniați cu coneturilor de la Sanatoriu, sclifosite și fandosite... – râde Ioana.

Câteva blocuri zvelte, adevărate case de munte, acoperă vederea cartierului de vile obraznice, chiar sfidătoare.

Dacă vechile case, construite cu așezare și cap, având partea de jos din piatră de codru și partea de sus din trunchiuri de lemn înnegrite de ani, cu cerdacuri cochete din lemn moale, sculptat, chiar dantelat, ici-colo, se încadrează perfect între brazi și munții împietriți, nu același lucru îl poți spune despre enormitățile ce zgârie ochii. Fiecare cu câte două sau trei etaje, fără nici o formă, din cărămidă tencuită, cu geamuri termopan și acoperișuri rotunjite din țigle lucitoare, case ce strigă bogăția de la distanță. De parcă hotărâseră stăpânii să facă un concurs de prost gust și fast caraghios.

– Ce caută enormitățile astea pe aici... – mă minunez.

– Sunt casele senatorilor, deputaților, bancherilor, privatizaților pe spinarea noastră... – scrâșnește Andrei. – Ei spun că sunt case de vacanță, da' vezi că numa' case de odihnă nu se pot numi palatele astea. Am vrea și noi, studenții, să avem o casă de vacanță ca asta.

– Păi, dacă astea sunt case de vacanță, apoi casa de acasă cum o fi... Cu câte etaje și câte camere, de să încapă toate mofturile scrântiților ăstora? Nu le e rușine ca în toată sărăcia să etaleze averi câștigate peste noapte? Cum își permit să construiască asemenea palate? Uitați, asta parcă e o biserică

baptistă! Cu turnulețe rotunde și bolți. Una, două, trei bolți din piatră și ditamai geamuri... Numa' unul ca ăsta costă o avere. Câștigă milioane pe spinarea noastră. N-ați auzit, doamna Iulia, că și-au votat mai ieri salarii mărite în Parlament?... De parcă nu le era suficient câștigul de zece, de douăzeci de ori mai mare decât al unui necăjit. Mai au și neobrăzarea să spună că se gândesc la binele poporului, la binele țării. Că pe mine nu m-a angajat nimeni, m-au trimis de la o ușă la alta. – Andrei se înroșise, îi apăruseră două pete vineții în obraji, cu fața desfigurată se apucă să înjure mai abitir ca la ușa cortului.

Ioana îmi face semne pe la spate să-l las în pace. Auzisem și eu prin ce trecuse sărmanul. Crescut de o bunică bolnavă, că părinții muriseră de tineri, a învățat de nebun să termine facultatea primul, crezând că astfel nu va avea probleme, că i se vor deschide toate porțile. Voia să se angajeze la o bancă, să câștige bani frumoși, să-și recompenseze într-un fel bunica ce trăia mai mult prin spitale. A participat senin la concursul organizat de Banca Comercială din București, fără emoții, știind că nu poate greși, că stăpânește orice chițibuș. Dintre cei șase concurenți, a reușit un pilos, coleg de facultate care trecuse examenele pe mărci și dolari plătiți de babaci, oameni cu stare și funcții importante în comerțul nou privatizat. S-a amărât, amăgindu-se că la concursul organizat la o altă bancă va reuși. Povestea s-a repetat, numai că aici a izbutit o fătă ce terminase la fără frecvență, o pilă a unuia din Ministerul de Fianțe. A coborât ștacheta, încercând să lucreze pe post de contabil la firme particulare, care-l luau de probă, la negru, anunțându-l după o lună-două că au găsit pe altcineva... S-a prăpădit bunica, cu inima neagră că-l lasă singur fără nici un ban. Atunci s-a hotărât să plece peste ocean, în America, într-o tabără, ca supraveghetor pe perioada de vară. Îl sfătuiseră un descurcăreț, care naviga în fiecare an printr-o fundație româno-

americană din Ploiești. Plecase cu gândul ascuns să rămână acolo, să găsească o posibilitate pentru recunoașterea studiilor făcute în țară. Ajutat de niște români plecați de ceva vreme, a lucrat tot la negru, în construcții, tencuind zgârie nori pe schele neasigurate, conștient că dacă, Doamne păzește, are vreun accident, nimeni nu va recunoaște nici măcar că l-a văzut trudind acolo zece ore pe zi. Voise să strângă bani pentru un fel de curs post-universitar sau așa ceva, însă ceasul rău a făcut să-și scrântească piciorul, de și-a cheltuit toate economiile la un doctor sârb ce l-a tratat pe ascuns. După vreo patru luni, s-a reîntors tot în micul apartament al bunicii, căruia o mătușă îi plătise chiria, că altfel se trezea evacuat de-a dreptul în stradă.

Îl lăsăm amândouă să-și verse amarul pe vilele îmbogățiților care împânziseră aproape tot cartierul de la poalele Cioplei, când, deodată, ne trezim cu doi câini vagabonzi pe urme.

– Andrei... Mie mi-e frică de câini... Să nu fie turbați... – speriată, Ioana i se agață de braț.

– Fii liniștită, sunt blânzi... Cer doar o bucată de pâine... Nu-i așa, vagabonzilor? Voi nu vreți să ne mușcați...

Văzând că nu avem de gând să-i lovim, amărății dau veseli din coadă. Unul, o corcitură între câine lup și o javră din cartier, cu ochii blânzi, i s-a lipit de picior, gudurându-se, doar-doar o fi rost de ceva mâncare. Primind curaj, Ioana scotocește prin poșetă și desface un pachet de biscuiți pe care îi așază cu grijă pe zăpadă... Sfioși, cu teamă, cei doi fac câțiva pași, se opresc din nou și ne privesc, dau din coadă a prietenie și brusc înhață biscuiții, lingând și fărâmiturile ascunse printre bulgări.

– Ce păcat că n-am luat ceva mâncare cu noi... – se căinează Ioana.

– Uite un chioșc alimentară la capătul străzii... Las' că mă duc să cumpăr ceva... Haideți, vagabonzilor, veniți cu tata...

Câinii îl urmează în fugă, aşteaptă răbdători la uşa magazinului şi întind gâturile spre punga de plastic din mâinile bărbatului, care, cu mâna întinsă, se apleacă să-i mângâie pe spate.

– Ai grijă, să nu te muşte... – se sperie tot Ioana.

Întors cu spatele, Andrei nu ne bagă în seamă şi desface pachetul, scoţând câteva bucăţi de parizer ieftin, lăsând fără teamă să i-l mănânce din palmă. Sătui, văzând că nu mai e rost de mâncare, cei doi, cu coada în sus, se îndepărtează, dau colţul după un gard înalt din fier forjat...

Băgasem de seamă că multe din vilele noi se ascund în spatele unor ziduri din beton sau garduri scumpe din fier vopsit maro sau argintiu... Unele balcoane ce se zăresc din spatele curţilor au stâlpi din marmură albă, sculptată Țigăneşte cu flori sau viță de vie. Fandosite, rotunjoare, împodobite, nu seamănă cu cerdacurile din lemn ars, largi, luminoase şi elegante ale vechilor case.

– Uitați-vă! Asta e căsuța piticilor din poveste... – se încântă copilăreşte Ioana în fața unei vilizoare din lemn cu o mansardă elegantă și geamuri vopsite în alb. În față, un gărduleț elegant, cu brăduți argintii în spate... și un balconaș în fața geamului de la mansardă. Dinspre acoperiș se preling țurțuri uriași, care picură încet în soarele amiezii, acoperind aproape pe jumătate intrarea. O porțiță vopsită în verde, întredeschisă, îmbie parcă spre curtea, lăsată vederii, cu alei bătătorite în zăpada înaltă și doi brazi imenși în spate.

Micuță, discretă, strălucește printre enormitățile dimprejur.

Ne continuăm urcușul, când, brusc, dintr-o curte, sar doi Rotwaileri imenși, negri, îndreptându-se spre un jeep albastru. Speriată, dau și eu să mă ascund în spatele lui Andrei, care ne face semn să stăm nemișcate. Dulăii dau o tură în jurul mașinii, ne privesc cu ochi răi câteva momente.

– Alex... Unde sunteți, neastâmpăraților... – Alene, o femeie înveșmântată într-o blană lungă de nurcă argintie închide poarta înaltă ce ascunde încă una din imensitățile nou construite.

Ioanei îi stă strigătul de spaimă în gât și scoate niște sunete de copil speriat.

– Nu mușcă? Că nouă ne e cam frică...

Femeia ne privește de sus, regește, dând din umeri:

– Sunt dresați, drăguță...

– Și atunci ar trebui să-i țineți în lesă... Sunt periculoși...

– De parcă v-ați pricepe... – aruncă peste umăr cucoana.

Dulăii negri, grași, simt schimbul nu tocmai amabil și rânjesc spre trioul nostru caraghios, în treninguri ce par jerpelute pe lângă nurca pretențioasă.

Îl trag deoparte:

– Lasă, Andrei... Nu e cazul...

Noroc cu stăpânul câinilor care ieșise trântind poarta, grăbit spre jeepul din stradă.

– Haideti odată... Ne așteaptă Andreea la pârție... Sus, băieți... Și tu, ai grijă să nu-ți prinzi mantoul, că am dat o găleată de bani pe el.

Femeia se instalează pe scaunul din față și animalele, care ne-au și lătrat de câteva ori, pe bancheta din spate. În trombă, patinând nițel, cu schiurile prinse de portbagaj, jeepul ia curba, mai-mai să derapeze.

Răsuflând ușurate, ne ținem de mână.

– Ce inconștienți... Asemenea jivine ar trebui să aibă lesă, și botniță pe deasupra...

– Te referi la câini, sau la stăpâni?... – prinde curaj Ioana.

– Și la unii, și la alții... – simt în vocea tânărului accente de ură cu greu stăpânită.

– Mai avem mult până sus? Ce spune căpetenia?

– Imediat, imediat... Ce, ați obosit, doamnele mele? Deși nu aveți blănuri, tot doamne...

– Sau domnișoare... se alintă Ioana...

Cei doi, brusc îmbătrâniți, urcă cu pași mășurați pe drumul înghețat.

Fir'ar să fie de câini blestemați, că ne-au stricat ziua...

Ajungem în cele din urmă sus la Cioplea cam înghețați, că soarele se ascunsese pe nesimțite și o pâclă deasă ne împiedică să admirăm culmile Pietrei Mari.

– Aș bea o cafea caldă sau un ceai... Orice... Mă cam dor și picioarele. Și nu vă uitați așa la mine, că nu mai am douăzeci de ani...

– Și mie mi s-a făcut cam frig, Andrei... Unde putem intra pe bani puțini? – Ioana își astupă gura, însă prea mai târziu. Cuvântul bani a înroșit din nou obrazii însoțitorului nostru.

– Să nu credeți că nu sunt în stare să plătesc trei cafele. Măcar atât vă pot oferi și eu... Oricum, stau pe bani puțini la nebuni, acolo sus la noi, așa că am făcut și economii... Considerați-vă invitatele mele. Uitați, la stânga, un restaurant fără pretenții. Cum îi zice – se străduiește să deslușească literele acoperite de jumătate cu aceiași țurțuri ce atârnau și la căsuța poveștilor -: „La mama acasă”! Ce nume au mai găsit! de parcă poate fi undeva ca la mama acasă!

– Lasă comentariile, Andrei, și intră odată, că înghețăm...

Vântul se întetise de-a binelea și treningul Ioanei, deși vătuit, se lipea de piept, de picioare, făcând-o parcă mai slabă, pradă vifornitei.

Într-adevăr, o sală fără pretenții, cu vreo zece mese acoperite alb.

– Ce bine miroase... A pâine proaspătă, cuptor de casă, brad și brânză.

Andrei se destinde, adulmecând ca un ogar tânăr coșurile împletite ce tronează în mijlocul fețelor de masă brodate, pline

cu pâinici aburinde și bine coapte. Pe un suport de lemn, câteva bucăți de brânză iute păstrând urmele burdufului pe margini și o sticlă cu vin rubiniu.

– Aici miroase a ospăț și nu a cafea, doamna Iulia... Nu știu dacă ne putem permite... Mai bine să căutăm un băruleț în altă parte... – Ioana vrea să-l oprească, însă Andrei, ca fermecat, se așează la masă, rupe o pâine, o presară cu brânză fărâmițată și toarnă fără sfială vin în cănile de lut ars.

Îi fac semne Ioanei să se liniștească, făcând socoteli în gând – chiar de-ar fi să-mi dau toate economiile din poșetă, chiar de n-aș mai bea nici o apă minerală cât mai stau pe aici, și tot voi plăti eu consumația.

– Noroc, băietc... – gust și eu din vinul roșu, închinăm toți trei. – Doamne ajută... și sănătate să vă dea Dumnezeu, copiii mei...

– Poftă bună... Nu-i așa că sunt bune pâinile noastre? Le coacem în cuptorul nostru. Și brânza, tot producție proprie. Mâncăți, vă rog.

Un chelner plinuț, cu un șervet alb încins peste pantaloni, ne zâmbește.

– Ce doriți să serviți? O gustare rece cu pastramă și ardei iuți? Sau mai bine sarmale cu mămăliguță, cu puțină smântână deasupra? Să știți că aperitivul e pe gratis... – și arată larg spre pâinile și brânza de pe masă.

– Cred că sarmale... Câte o porție pentru fiecare și mămăligă din biu...

– Și câte o cafea, că noi pentru cafea am intrat aici... – adaugă Ioana.

– Desigur, și o cafea fiartă la foc moale, cu caimac... Altceva mai doriți? Poate o plăcintă de casă cu mere sau brânză dulce?

– Fără plăcinte, că ne îngrășăm... Suntem doar două doamne care ținem la siluetă... – glumesc veselă, cu gândul la sarmale.

A mai intrat un grup de patru schiori ce-și lasă cumi și schiurile lângă cuierul de la intrare. Atrăși și ei de pâinile aburinde, se așază la una din mese.

Mai închinăm câte un pahar în așteptarea sarmalelor.

– Brânza asta miroase a brad, a stână cu multe mioare... – se alintă Ioana, mângâind brațul bărbatului...

– Sunt munții ciobanilor... Știți că, în afara așezământului monahal, pe-aici au trecut o sumedenie de vremelnici călători – ciobani, tâlhari, lemnari. Se spune că Bârsanii își aveau din cele mai vechi timpuri stânele pe muntele Bucegiului și pe-al lui Leaotă. Ei puteau sta în voie tot timpul ce trece dintre Sânpetru până la Sfânta Maria Mică, fiind îngăduiți ca locuitori statornici. În opt septembrie părăseau munții – mi-i închipui – fața bărbatului se luminează, transfigurat, trăiește momentul – cum puneau pe măgari căldarea pentru mămăligă, desagii cu mălai, boița cu apă și burduful cu brânză. Alaiul era așa: baciul în frunte, în mijloc și în coadă ciobanii și ciobănașii mânători cu oile și măgarul, iar câinii pe alături, strângând oile răvășite. Coborau astfel pe jos de la munte, patru sau cinci săptămâni, până să ajungă la locul iernatului. E un drum al oilor, al ciobanilor din Predeal, Bușteni, la Ploiești și de aici la Mizil, Sărata, Țuguiatu, Batogu, apoi pe la Viziru, și se oprește undeva în Lunca Dunării, unde cam de Sfântu' Dumitru se așezau pentru iernat.

– De unde știi tu atâtea despre oierit, despre ciobanii călători din munți spre apa Deltei?

– M-am mai documentat și eu, doamna Iulia, ce, numai dumneavoastră ați fost pe la Schit sau prin alte locuri să tăifășuiți cu oamenii locului?

– Ai simțit și tu acel dor de ducă...

– Da, Ioana, da' dorul meu de ducă s-a sfârșit nu tocmai fericit... Știi ce am pățit prin America...

– Nu asta voiam să spun... Mă gândeam la dorul ce ți-a mânat pașii prin pădurile de aici, prin rădăcinile strămoșilor noștri ce se perindau cu turmele pe tăpșanul munților.

– Predealul, locul ăsta de trecere era, obligatoriu pentru a ajunge în Țara de Jos... Poate și pentru mine e tot un loc de trecere spre o altă țară... – Andrei se întristează și mai dă pe gât un pahar cu vin.

– Sunt gata sarmalele... – Pe o tavă, în farfurii de lut, dolofane, sarmalele se tolănesc leneșe lângă boțul de mămăligă, stropite din biu cu smântână.

– Poftă bună... Sper să vă placă. Le fierbe în oale de tuci pe jăratec câteva ceasuri bune, de se înmoaie, se topesc, prin gust de varză și afumătură... – Le așază tacticos în dreptul fiecăruia.

Într-adevăr, sunt delicioase, de-ți lasă gura apă. Ioana le taie pe îndelete, însă Andrei savurează fiecare bucatură, pe care o stropește cu puțin vin.

La cafea, după ce-mi aprinsesem țigara, îl rog:

– Mai zi-ne ceva despre trecătoarea noastră... sau marea trecere, cum ai botezat-o adineaori.

– Înțelesul cuvântului Predeal era pe vremuri acela de regiune muntoasă ce se întinde de la Posada și până la cumpăna apelor Prahova-Timiș. Este, care va să zică, un cuvânt românesc, semnificând o culme muntoasă ridicată.

– O culme la cumpăna apelor, o trecătoare... – ochii fetei sunt din ce în ce mai ascunși după rotocoalele de fum ce prelungesc țigara.

Simt că între cei doi se leagă tot o trecătoare, un drum printre meandrele sufletului, pe culmile visului. Se privesc, el cu mâna peste pletele ciufulite, ea cu obrazul în căușul palmei lui.

– Știți că noi am vrea să ne ridicăm o casă pe aici, printre munți?

– De ce nu? – mă las atrasă de frumusețea vorbelor.

– La fel ca primul om așezat, gospodar neatârnat, de prin partea locului...

– Cum îi zicea, Moise și mai cum?... -întreabă Ioana, sărutându-i căușul palmei.

– Da, așa se spune, că un anume Moise Zangos, comărnicean, trecând pe aici, ia în căsătorie pe una din fetele pădurarului Ioan Costea și își durează o casă de lemn la intersecția drumului spre Țara de Jos cu cel al Râșnovului.

– Era frumoasă fata pădurarului?

– Frumoasă, ca tine... Tu ești frumoasa mea și-ți voi construi tot o casă de lemn la intersecții de drumuri și-mi vei face copii, mulți copii... Urmașii lui Andrei și ai Ioanei, foști nevropați, da' vindecați, tămăduiți aici, în trecătoarea munților, de aerul brazilor și brânza ciobanilor.

Izbucnim în râs... gata să concurăm cu masa schiorilor, care înfulecau și ei sarmale dintr-un castron plin ochi cu dolofanele îmbrăcate în smântână.

– Cum era fata pădurarului? Tu ai cunoscut-o? Nu-i așa că tu ai văzut-o?

– Hmm... – punctez fantezia Ioanei, însă Andrei nu mă bagă în seamă.

– Era frumoasă, albă la față ca neaua coborâtă din ceruri, și avea cosițe ca pana corbului, împletite cuminte pe umeri. Și ochii, mai ales ochii, îi avea veseli ca două zorele și tare jucăuși, gemeni cu gropițele din obraji.

– Și pădurarul? Cum era pădurarul?

– Cam încruntat, un fel de stăpân al pădurilor și sălbăticiunilor ce mișună printre brazi... Locuiau acolo sus, în mijlocul codrilor, într-o căsuță de lemn acoperită cu crengi de brad, el, stăpânul pustietăților, și cele două fete... Moise, călătorul, și-a legat viața de fata cea mare și, nemulțumit de mica așezare

sălbatică din mijlocul codrilor, după ce și-a luat soțioara, își durează o casă de lemn trainică, cu acoperiș din șindrilă, la răscruce de drumuri. Toate s-au petrecut pe la anii 1830... Mai spune legenda că a fost primul gospodar așezat al Predealului, primul neatârnat și nesupus decât Domnului și sfintei Naturi... Orice predelean o povestește cu mândrie, să se știe care e inima, centrul vechi, de unde așezarea caselor s-a extins pe firul Prahovei spre nord și sud. Cu câțiva ani mai târziu, un anume ziar săsesc din Brașov arăta că pe partea valahă a Predealului, văzând cu ochii, răsar casele, și într-un viitor apropiat se va acoperi cu locuințe dintre partea austriacă și mănăstire, și un orașel întreg se va alcătui... Mai apoi, un proprietar, Kretzulescu, oferea locuri de casă gratuit celor dornici, atât cât voiau ei și puteau închide cu un gard.

– Tot un Kretzulescu îți va da și ție locul de casă cât să-l poți îngrădi cu privirea? – mai să-mi mușc limba, realizând că am stricat frumusețea visului.

– Doamna Iulia, s-o găsi și proprietarul Tinerilor, care să ne deschidă drumuri aici, la poalele munților noștri, și nu prin străinătăți.

– Ai dreptate, Andrei... Va veni un Kretzulescu și neapărat nu dintre parlamentarii îmbuibăți, cu casele lor grotești.

Ioana, mângâind delicat mâna bărbatului, repetă: „Un Kretzulescu al Tinerilor, și un loc de casă cât poți cuprinde cu privirea... O căsuță cât a piticilor, cu geamuri verzi și țurțuri strălucitori ce preling liniștea...”

Capitolul VI

Vântul vuieste lovind năpraznic în geamurile Sanatoriului, în ușa de la intrare, încât a fost nevoie să fie zăvorâtă și împotrătită cu trei fotolii din hol. De pe la ora 5 s-a lăsat o păclă întunecată, nori ce parcă coborau până spre trunchiurile brazilor îndoșiți de vântoasă. Nu se putea desluși dacă ninge cu adevărat sau cad din cerul vântat picături de gheață aspră.

Asistenta de după-amiază a dat sfoară în țară să nu părăsim vaporul, că-i pericol să ne avântăm în vijelia de afară.

După cina servită în pripă, cu ochii mai mult spre geamurile care se acoperiseră cu figuri de gheață, ne așezăm cuminți la rând în fața cabinetului, deși nu e ora de bombonele...

Nadia și Dinu așteaptă stând pe marginea fotoliilor de parcă se pregătesc de plecare într-o gară, comentând în șoaptă buletinul meteo de la TV cu grăsuța în trening. Judecătoarea, sprijinită și ea de brațul unui fotoliu, îi explică doamnei senator:

– Ce bine că nu m-am aventurat la gară, să consult mersul exact al trenurilor de dimineață spre Brașov... Vreau să fac o mică escapadă pe la magazine...

– Când mergeți, îmi pot permite să vă însoțesc?

Madam senator, elegantă, ca de obicei, cu un costum de casă din catifea vișinie, conversează, bucuroasă că nu e nevoie să povestească cu scaunele și mesele din hol.

– Desigur, și nu mai fiți atât de sfioasă în vorbe... Mai energică, că aveți de ce... Nu e cazul să vă dați la o parte. Puteți să mă însoțiți oricând și nu numai la Brașov, chiar într-o mică excursie, dacă se liniștește viscolul... Ce spune domnu' Dinu... Ce mai mint ăștia de la meteo?

– Acu', acu', doamnă judecător... Mai sunt 5 minute și aflăm ce ne așteaptă... La jurnalul de la ora 5 au anunțat vreme rea, cu ninsori în toată țara și la munte viscol... Acușica, după știrile externe...

Numai Andrei, cu o față întunecată pe măsura vremii, lipit parcă de unul din geamurile imense, neîngrijit și neobișnuit de palid, se leagănă parcă în ritmul drăcesc de afară. Mirată, caut silueta Ioanei. Pitită în spatele a două femei internate de vreo două zile, așteaptă cu cana în mână la coada bombonelelor, încercănată și ea, cu fața învăluită în gânduri... Ce s-o fi întâmplat cu frumoșii mei constructori de case la răscruce de drumuri?... Îmi alung însă gândul, că doar așa sunt tinerii, azi se ceartă și mâine îi vezi giugiulindu-se pe la colțuri...

– Ce s-a întâmplat? Vreți bombonelele de la ora 8? O să vă treziți prea de dimineață... – asistenta ne face semne să mai așteptăm ceva vreme, când deodată, după o bufnitură zdravănă în geamuri și în lemnul ușii de la intrare, se stinge lumina...

Din bezna holului, ascuțită, vocea contabilului.:

– Și tocmai acu' urma buletinul meteo...

– Ce buletin meteo, domnule, nu vezi că viscolul intră în casă? – disting cu greu timbrul hotărât al judecătoarei.

– Ce ne facem? Vai de mine, oare s-a stins peste tot sau numai în hol? Să mergem să controlăm în camere... – o altă voce cu spaima în gât...

– Nu e lumină la etaj... În nici o cameră și nici pe hol... – recunosc vocea Sofiei, care se pregătea și ea să coboare cu ceașca după hapurile de seară...

– Ai grijă, Sofi... Coboară cu grijă, vino și tu în hol... – mă trezesc și eu vorbind în hărmălaia ce s-a încins pe neașteptate, de nu ne mai înțelegem unul pe altul...

Lumina unei lanterne cam chioare lasă o dâră peste fețele îngrijorate.

– N-am decât lanterna asta la dispoziție... Care dintre dumneavoastră se pricepe la electrică?... Să verificăm tabloul de siguranțe... – Asistenta, cu o lanternă caraghioasă, încearcă să ne stăpânească... – Vă rog să rămâneți în hol și dacă cineva are celular să telefoneze în Predeal să aflăm ce se întâmplă.

Gospodarul ce mătura zăpada în fiecare dimineață se dovedește folositor și o însoțește la etaj, unde, după ce-au verificat împreună siguranțele:

– În zadar... Cred că e defectă toată linia... Vijelia asta o fi rupt vreun cablu... Nu e de la noi baiu...

Pe pipăite, ne găsim fiecare un locșor, unii pe fotolii, alții își aduc pe băjbăite câte un scaun din camerele de la parter și alții pe scările de lemn ce duc la etaj... În linia de lumină a micuței lanterne deslușesc fețe cam speriate, de mă trec fiorii la gândul unei nopți printre nevropații agitați în mijlocul vijeliei, care parcă se voia stăpânită nu numai afară, ci și în holul nostru, în interiorul fiecăruia.

Coșmarul din nopțile mele albe încearcă să pună stăpânire pe mâinile transpirate, să-mi aducă un tremur în tot corpul... Aud în spate o voce firavă ce seamănă cu a Ioanei:

– „Ielelor, nebunelor,
Ielelor, surorilor,
Dați-mi somnul înapoi
Din cotlonul vântului,
Din adâncul câmpului,

Târâișul șarpelui.
Bateți toba, voi, castane,
Pe asfaltul gândului,
Dinăuntru dorului.
Ielelor nebunelor,
Ielelor, surorilor,
M-ați lăsat,
M-ați preumblat
Pe cărarea dorului,
Încolăcirea visului.
Ielelor, surorilor,
Lăsatu-m-ați
Pradă dorului
Pradă lui, feciorului,
Pradă bună veghii,
Veghe neîntinată,
Veghea mea de fată.”

Repet „Ielelor, nebunelor, dați-mi somnul înapoi” și glasul Ioanei, simțindu-se auzit, se îngână cu șoaptele mele într-un duet: „Din cotlonul vântului, din adâncul câmpului...” Pe bâjbâite, îi caut mâinile și ne strângem degetele într-o încleștare dureroasă.

– Nu te știam poetă...

– Iulia, doamna Iulia, stați lângă mine, nu vreau să mă audă Andrei... Mi-e cam frică...

– Nu are de ce să-ți fie frică. Suntem aici, cu toții împreună și vijelia e doar afară...

– Vântoasele s-au strecurat și între noi... Trebuia să fiu sinceră, nu-l mai puteam minți...

– Liniștește-te, fetiță... Îi caut pletele lăsate pe umeri, îi lipesc capul de piept făcându-i loc pe scaunul meu...

– Mâine la lumină o să-i explici tu ce ai de explicat... Să așteptăm în liniște să se facă lumină...

Îmi face bine să simt că cineva are nevoie de mine, să uit de propriile minciuni și spaime.

O altă voce pițigăiată sparge vacarmul:

– Tovarășa asistentă, vă rog să luați măsuri... Sunteți în exercițiul funcțiunii și răspundeți de tot ce se întâmplă aici... Eu nu mai suport... Nici acasă nu reușesc să dorm cu lumina stinsă... Urăsc întunericul... Cum e posibil să se întâmple așa ceva într-un spital... Să se intervină de urgență...

– Stați liniștită, doamnă... Unde sunteți? Pe canapeaua din colț? – Calmă, asistenta ne lovește strecurându-se spre canapeaua unde am înțeles că zace gospodina grăsuță.

– Asta a uitat că vremea tovarășilor a trecut... – îl aude pe Dinu comentând de undeva din dreapta mea.

– Voi, babalâcii, aveți nostalgia tovarășilor... Mai ales grăšana asta cu figură de gospodină... Seamănă cu o mătușă de-a mea căreia i-am scris o poezie...

Ioana, cu gura lipită de urechea mea, continuă să recite poezii...

Nu-ți blestema
Clipele,
Lino gospodino.
Nu-ți blestema
Orele, lunile,
Lino gospodino....

– Și amărâta asta și-a blestemat clipele, lunile, anii, de a ajuns aici la mâna asistentelor și medicilor care ne tratează cu bombonele ca pe tâmpiți.

– Cu ce bombonele, Iulia?

Nu bag în seamă că mă tutuiește, oricum e mai bine decât să-mi șoptească versuri la ureche...

– Păi așa le spun eu medicamentelor luate la rând, băute cuminte în fața asistentelor...

– Simpatică treabă... Bombonele...

Se scutură de răs, cu greu deslușesc pe întuneric veselia ochilor oblici...

Cu lanterna chioară luminându-și calea printre scaune și fotolii trase alandala, femeia în alb o ține de după umeri pe grăsuța noastră și intră amândouă în cabinet... Probabil că-i dă porția mai devreme... Numa' să nu ajungem în noaptea asta unul câte unul să luăm hapuri în afara programului... Dacă tot suntem nevoiți să ne petrecem noaptea împreună, de ce n-am încerca să o luminăm într-un fel...

Nadia cere voie celor de pe scară:

– În cameră am câteva lumânări colorate de la fondul plastic și chiar o candelă de la Schit... Vă rog să-mi dați voie să urc... Dinule, haide cu mine, să nu-mi rup vreo mână prin harababura asta.

– Îndată, Nadia dragă... Îndată...

– Ce idee bună... Ce spuneți, Iulia, vom avea lumânări ca în noaptea de înviere...

– Dacă cineva are nevoie de liniștitoare, să vină în cabinet.

În lumina tot mai ștearsă a micuței lanterne, asistenta pare albăstruie în halatul alb, cu boneta cam trasă pe o parte și mâinile strânse pe mânerul de plastic.

– Nu avem nevoie... Vine îndată Nadia cu lumânări și vom petrece pe cinste. Cine are ceva de-ale gurii să aducă din camere...

– Judecătoarea, obișnuită să comande, să organizeze, pare să ia locul celei în drept să dea ordine...

Cu grijă, alunecând printre noi, Nadia așază pe măsuță o candelă albă, care, singură, cu puterea Schitului de unde-o adusesese, învinge întunericul. Se aud șoapte ușurate:

– Se face lumină...

Fericită, pictorița mai încropește în colțuri, alături de ghivecele cu plante, câte o lumânare galbenă, una roșie, una albastră, lipite pe câte o farfurioasă de porțelan.

Lumina prinde viață în diferite culori, veselă, luminează și destinde fețele... Se aud și râsete pe ici-colo și câteva femei urcă mai cu curaj în camere după fursecuri și alte marafeturi.

Pe măsuță apare pe nesimțite o față de masă albă cu broderii pe margine și câteva mâini îndemânaticе așază pe farfurioare apărute de nu știu unde prăjiturile cu ciocolată, sărățele, alune, bomboane adevărate învelite în staniol... Sfielnic, harnicul de la țară ce curăță zilnic zăpada în fața Sanatoriului, aduce pe o tăblie de lemn slănină tăiată felii cam groase și bucăți de salam roșiatic.

– Sunt făcute de mâna mea... Gustați, vă rog... Tai porc în fiecare iarnă și tot eu pregătesc toate mezelurile și mai ales cârnații... Slănina nu e afumată, doar conservată în sare...

– Muștar... Cine are muștar și murături... – Sofi, cu un borcan de compot în mână, aranjează bucatele pe măsuța ce devenise neîncăpătoare.

– Mă scuzați, doamnă, da' murături nu am... A spus nevastă-mea să-mi pună câteva, da' mi-a fost teamă că se sparge borcanul și mă fac de minune. – Sfătosul, mândru de succesul mezelurilor, explică în ce fel prepară el cârnatul, ce proporție de carne de vită e necesară să învingă grăsimea porcului.

Doamna senator coboară cu atenție pe scări, cu o plăsuță de plastic pe care, nehotărâtă, o ține cam la spate.

– Ce faci, dragă... Pune pe masă odată... – Judecătoarea vrea să-i ia din mână plasa...

– Nu știu dacă se cade... Nu vreau să fiu deplasată... Mi-e frică să nu cadă prost, însă soțul meu mi le-a luat înainte de a pleca... Eu nu cumpăr așa ceva, însă el e obișnuit... La mesele oficiale se servesc...

– Spune, dragă, ce ai acolo, și nu te fandonisi atâta – intervine și Sofi, care o observase.

– Am câteva conserve de icre negre... Doar trei cutii... Ajung oare la toată lumea?...

– Avem icre negre... Ce-mi doream să mănânc icre negre...
– copilăroasă, Ioana se repede și desface borcănelele scunde...

– Astea se servesc pe bucăți de franzelă prăjită... – îndrăznește doamna senator...

– Pot fi puse și pe franzelă neprăjită... Cine aduce o franzelă? O franzelă pentru icre negre...

Prinsă în focul pregătirilor, asistenta aduce două franzeluțe din cabinet și le taie pe tocătorul unde tronează slănină...

În cele din urmă, toate sunt gata aranjate, apăruseră și murăturile de la bucătărie și muștarul, ba chiar și două sticle cu pepsi și câteva cu apă minerală.

– Dacă tot avem icre negre, v-am făcut o surpriză... – Dinu, mândru nevoie mare, ridică două sticle de șampanie...

– Asta-i culmea... râde asistenta... – ascundeți și băutura prin saloane...

– Ești o comoară, Dinule... Pentru ce Țineai șampaniile astea?... – mirată, Nadia mângâie sticlele lunguiețe...

– Păi, e ziua mea poimâine și le ținam pentru ocazie...

– La mulți ani! La mulți ani pentru Dinu... – exuberantă, pictorița toarnă cu grijă în pahare, câte puțin să se ajungă tuturor, șampania înspumată.

– Cine știe să ne dea un ton?... Pentru Dinu, care se sărbătorește peste câteva zile... Cine dă tonul?

Mă ridic cu paharul în mână și nici nu realizez că am început să cânt:

– La... La... La... e bine... La mulți ani... – și toată lumea după mine...

Cam fals, fiecare pe limba lui, am reușit să-i cântăm un „La mulți ani cu sănătate”...

– Nu știam că te pricepi.. Ai o voce clară, cultivată chiar – doamna senator, cu un pahar în mână și o bucată de slănină în alta, mă complimentează.

– Am cântat în corul liceului, adevărat că mi-a dat câteva ore de canto profesoara, care voia să fac un solo, acompaniată de orchestra de cameră a băieților din ultimul an...

– Nu ne mai cânti și altele?... Orice... Romanețe... – oftează Sofi.

– Lasă omul să mănânce, și mai târziu ne va cânta ea... Nu-i așa, Iulia? -

Pe nesimțite, cântecul e la el acasă... Judecătoarea, veselă, închină cu Dinu, dorindu-i sănătate și iar sănătate...

Cine m-a pus să mă dau în spectacol... Acu', dacă nu-mi mai amintesc cuvintele cântecelor... E adevărat că aveam în liceu un carnetel cu tot felul de versuri, romanețe, cântece de pahar și doine și texte de muzică ușoară... N-am mai cântat de ani... și carnetul e ascuns în geamantanul cu amintiri de pe dulapul din dormitor... Simțindu-mă încordată, Sofi îmi șoptește:

– Lasă să iasă din tine cântecul... Îți va face bine... De cine te sfiști, Iulia?

– Bine, bine, lăsați-mă... Îmi aduc eu aminte de cântecele mele... Îmi aduc eu aminte, fetelor...

Îmi dreg glasul și, spre surprinderea mea, cu o voce clară, sigură, destinsă:

– „Pe Mureș și pe Târnava
Nu-i fată să-mi fie dragă...”

Încep o doină de prin părțile alor mei.

După câteva versuri, Sofi îmi ține isonul, apoi Dinu, cu un bas puternic, și pe rând și alții... Cântecele îmi vin unele după altele și se pare că le cam știu și ceilalți, astfel că se încheagă un cor de toată frumusețea...

– Nu ne-ați cântat una de pe Olt... ori poate nu știți? – grăsuța, destinsă într-un fotoliu, se avântă cu o voce plăcută de soprană:

„Mă dusei, păi mă dusei să trec la Olt,
Cu a mea, cu a mea, cu a mea mândră cu tot...”

– Așa da, așa da... – domnu’ Dinu pocnește vesel din degete și îi ține isonul.

„Unde-o fi, unde-o fi Oltul mai mare
Oi trece mândra-n spinare...”

Cu toții repetăm cuvintele refrenului, tot mai îndrăzneți, tot mai veseli.

Madam senator se produce și ea fredonând cu o voce de soprană pițigăiată un vals, secondată în cuvinte de judecătoarea care dirijează:

„Barca pe valuri plutește ușor...”

și din nou:

„Barca pe valuri plutește ușor...”,

la care, avântat, Dinu, cu o reverență largă, o invită la dans și se lansează amândoi în mijlocul holului, în jurul mesei cu bunătăți...

– Un, doi, trei... – mă aud numărând și chiar îmi simt picioarele cum bat ritmul și chair aș porni și eu spre ringul improvizat.

Caut printre posibilibii cavaleri și dau de ochii triști, întunecați, cu sprâncenele lăsate peste luminița ce altădată licărea a speranță și veselie... Ce-o fi cu băiatul ăsta, că nu i-am auzit gura în toată seara, a stat mereu deoparte lângă geamurile întunecate...

– Ioano, că tu ești mai tânără, invită-ți cavalerul la dans...
Vezi că altfel ți-o iau eu înainte și rămâi singură...

– Credeți că e cazul?... Tocmai voiam să vă spun... Noi am avut o discuție... De fapt, mai mult decât o discuție... Am încercat să-i explic că e un vis... Nu se poate pune problema să rămân aici la Predeal, să ridicăm împreună o casă la răscruce de drumuri... Doamne, în ce m-am băgat, doamna Iulia...

– Invită-l la dans și lasă deoparte ghemul nelămurit pentru mâine... În seara asta e clipa veseliei pentru noi toți...

Nehotărâtă, stă câțva clipe în fața geamului, se preface că privește vijelia, întoarce spatele întunericului de dincolo de geamuri și face o reverență largă, mai să ajungă la podea.

Andrei îi așază mâinile mari pe umeri de parcă ar fi vrut să o îngenuncheze, să o lipească la picioarele lui. Încercând să se ridice, își pierde echilibrul și de data asta se răstoarnă caraghios la picioarele bărbatului...

Sare îndatoritorul bun la toate, harnicul Sanatoriului, o ridică, îi șoptește ceva la ureche și amândoi se avântă în ritmul valsului. Ce s-a băgat, nărodul... Simt privirea adâncă, neagră, disperată a celui de lângă geam ce urmărește unduirea grațioasă, corpul zvelt, duios, al Ioanei, care plutește parcă pe valuri înspumate, condusă cu neașteptată grație de omul cu slănina și cârnatul, omul cu lopata și mătura.

Îmi repet din nou: „Lasă că se împacă ei, sunt tineri și le trece ușor.”

– Iulia, tu știi melodia aia cu zilele de naștere?... Parcă așa începe... Și cine-i născut în ianuarie, să se ridice sus. – Sofi, îmbujorată, încearcă să fredoneze melodia.

– Îmi aduc aminte... Se ridică toți cei născuți în ianuarie, cu paharul în mână și îl beau până la fund... Apoi, cei născuți în februarie, în martie, și așa mai departe..

– Cum ne ridicăm știu și eu, însă nu mai știu cum sună...
Haide, Iulia, dă-mi tonul.

Cunosc melodia, i-o cânt la început ușor la ureche și apoi o las să le explice tuturor regula jocului.

– Ridicați fiecare paharul cu șampanie până mai este și să ne cântăm noi între noi, că celor de acasă puțin le pasă de ale noastre, să ne cântăm noi de sănătate, să bem în cinstea noastră... Iulia ne dă tonul și cei născuți în ianuarie se ridică primii pe vorbele cântecului.

Cu paharele în mână, madam senator și Dinu se ridică, în aplauzele tuturor... Melodia, ușor de reținut, îi antrenează pe toți.

– Și cine-i născut în februarie să se ridice sus...

– Să bea paharul până la fund!...

– Să bea paharul până la fund...

– Să se așeze jos...

Fericiți, continuă cei născuți în martie, și astfel nu pierde nici unul clipa în care se simte sărbătorit.

E noaptea noastră, noaptea bucuriei de a fi împreună, de a simți că am învins întunericul și vijelia...

Capitolul VII

La început am crezut că visez, că e unul din coșmarurile mele în care cel din vârful patului de acasă murea pe neașteptate sufocat de perne imense, îngropat în mormane de pene și puf galben. Am sărit din așternut, însă m-am dezmeticit repede văzând-o pe Sofi în capul oaselor, speriată de strigătele și urletele de afară.

– E mort, e mort, s-a înecat nenorocitul...

– Cine, ce?... Ce se întâmplă? – ne repezim la geam. Sofi trage brusc de canaturi, de aproape sar țândări dintr-unul.

Pe întinderea albă din fața Sanatoriului se agită câteva asistente și medicul care încearcă să facă o alee cu o lopată strâmbă... O femeie de serviciu continuă să urle, repetând la nesfârșit:

– E mort, e mort... s-a înecat... s-a înecat, oameni buni, să-l scoatem odată din apă...

Imaginile încep să se accelereze, de parcă cineva presează timpul prin orbitele ochilor. Doctorul aruncă furios lopata, asistentele fac cerc în jurul lui, se desprind ca într-un ritm drăcesc și se aliniază în fața tablei cu ATENȚIE PERICOL – LAC.

– Cine s-a înecat? Cine s-a înecat?... – o aud pe Sofi țipându-mi la ureche...

– Ce importanță are cine s-a înecat... – răspund enervată... – A murit un om acolo jos... A murit un om, Sofi... Nu pricepi?...

– Înțeleg, înțeleg, iartă-mă... Așa se întrebă de obicei... – se scuză femeia, care devenise mai albă ca varul, o albeață pe măsura zăpezii de afară.

– Haide să tragem hainele pe noi, să mergem, să dăm o mână de ajutor...

– De ce Iulia, la ce bun dacă spun că s-a înecat, că a murit?... Să ajutăm moartea... Eu nu merg, nu suport așa ceva...

– N-ai decât să rămâi aici, eu mă duc, să dau ajutor... Poate că se înșeală, a căzut numai...

– Da' unde a căzut, unde s-a înecat... -Așezată jos, cu părul vâlvoi, desfigurată, cască niște ochi imenși cu pupilele alunecând într-o parte și alta într-un dans înnebunitor. – Este, într-adevăr, un lac... Știu că e un lac... Vin de atâția ani aici la Sanatoriu și știu că în față e un lac ce îngheață de la începutul iernii... E o gheață serioasă acolo... E o gheață pe cinste și n-a fost vorba niciodată de vreo spărtură...

– Dacă se știe că e un lac, atunci de ce nu s-a atras mai serioasă atenția bolnavilor că e pericol?

– De parcă nu e pusă tabla la vedere... Tu n-ai văzut-o, Iulia dragă? – Ochii s-au potolit din fuga speriată și încet, încet, fața prinde culoare.

– Tu nu te îmbraci? Haide afară...

– Poate mai târziu... – scotocește prin punga cu medicamente aduse de acasă. Sunt ceva leacuri de inimă pe care le ia numai în cazuri extreme... O las cu ale ei, pricep o clipită de ce nu vrea să coboare, se teme că va face palpitații, știindu-și slăbiciunea la oboseală și șocuri.

Îmi trag peste pijama treningul, peste trening un pulovăr și mă leg cu o maramă de lână de pe scaun, pe care o folosesc arareori pentru șale.

În goană, pe scări mă lovesc de madam senator, care, cu bigudiurile în cap, își flutură un halat de mătase înflorată peste

picioarele mele. Realizez că amândouă am plecat în papuci de casă. În spate aud glasul judecătoarei:

– Mai repede, mai repede, coborâți mai repede... E nevoie și de noi acolo jos, ce naiba v-ați lăsat papucii de casă... Vă împiedicați și mă încurcați și pe mine.

Ne dă la o parte, împingându-ne de-a dreptul, de a lipit-o pe cea în capot de perete. Ajungem și noi în fața Sanatoriului, unde se adunaseră cu toții: bolnavi, asistente, femei de serviciu:

– Îl scot, reușesc să-l scoată din apă...

– Noroc că nu e adâncă... Că altfel cine știe unde îl găseau...

– Sărmanul băiat... O fi băut mult aseară? Știți că nu e voie să amesteci alcoolul cu medicamentele noastre... O fi alunecat pe gheața asta nenorocită...

– Dedesubt e gheață și zăpada maschează totul, ascunde orice murdărie.

– Gheața nu e murdară, e mai curată decât zăpada...

Vocile mi se amestecă la ureche, îmi vâjâie capul și mi-e cumplit de teamă să mă apropii de lac... Mi-e teamă să întreb cine e omul din ape... Mi-e groază să fac și cel mai mic gest și simt nevoia să fug înapoi în cameră, să mă cucui în vârful patului, să stau acolo, să-mi pun genunchii la gură, să mă ghemui în mine, departe de tot ce se întâmplă. Arunc o privire spre ușa trântită și o văd pe Sofi cum coboară scările cu grijă, ținându-și mâinile cruce pe piept. Ajungând la mine, mă prinde de mână, și tot încet, cu grijă să nu stricăm albul zăpezii, de-a dreptul, fără să urmărim cărarea celorlalți, ne apropiem de marginea lacului. Zăpada fusese dată la o parte, lăsând liberă suprafața lucie de gheață maronie... Zăresc prin transparența rece pe fundul apei bucăți de brad tăiat și frunze, viermi...

– Andrei... Trezește-te, Andrei... Nu dormi, iubitul meu, trezește-te...

Doamne, Dumnezeu, tocmai Andrei, tânărul meu prieten...
Mă trezesc urlând:

– Andrei, Ioana, Andrei, Ioana!

– Termină, Iulia, termină...

Sofi mă trage de mâneca treningului. Continui să urlu, mi-e cald, cald, arunc năframa de pe cap.

– Copiii mei, frumoșii mei copii!

Îngenunchez la marginea gheții lovind cu pumnii suprafața transparentă, până ce simt așchii ascuțite că-mi taie mâinile. Alături, madam senator se așază și ea în genunchi șoptind tainic o rugăciune.

– Încă câțiva pași, încă unul, fii liniștit, apa nu e adâncă...

– Nu se știe niciodată ce-i acolo, țineți-l bine...

– Uite-l că-l prinde, reușește, vă spun că reușește...

Îmi astup îngrozită urechile, îndes șalul de lână. Peste puțin să privesc cum se chinuie să-l tragă din apa înghețată. Cu coada ochiului, o frântură de imagine... Câteva asistente au făcut un șir indian sprijinite una în alta pe luciul înghețat și cea dinspre spărtura unde apa clipocește în cercuri mici îl ține de la spate pe gospodarul nostru. Cu picioarele în apă e și doctorul. Amândoi se opintesc să tragă corpul din apele înghețate. Fiecare nerv se încordează alături de efortul celor doi bărbați, încât mă trec toate transpirațiile. Arunc broboada cu care îmi astupasem urechile. Sofi o culege de pe jos și acoperă umerii femeii în capot ce se scutură în aerul rece. O vântoasă se abate de prin vârfurile brazilor și o pulbere fină, întortocheată ca un fuior, joacă peste apele lacului spart.

– Ar fi mai bine să plece bolnavii în saloane. – Vocea celui alt medic se vrea autoritară, însă nimeni nu o bagă în seamă.

– Sari și dumneata, Dinule, apa nu e adâncă, nu vezi că nu reușesc să-l tragă?

– Îl trag, așa, prindeți-l bine, nu de haine, că se pot rupe.

O formă omenească șiroindă, neputincioasă, moale, se desprinde din apă. E prea mult, e prea mult pentru puterile mele. Asistente și bolnavi o ridică pe brațe și într-un convoi, înșirați unul după altul, se îndreaptă spre clădirea Sanatoriului.

– Andrei, iubitul meu, de ce? De ce tocmai tu? – Ioana se tânguie ca un copil, rămasă singură lângă lacul ucigaș. Fac câțiva pași, înving groaza. Fata are nevoie de cineva, uitată pe întinderea albă, înconjurată parcă de vârtejul ce coboară dinspre vârfurile brazilor.

– Haide în casă, fata mamei... Aici nu mai e nimic de făcut...

– Nu plec... Vreau să mă dumiresc cum a fost posibil să-l tragă apele. Cum de s-a spart gheața... Când a ajuns el aici, singur, singurel...

– Toate la vremea lor... Acu' haide la căldură, nu ajuți cu nimic...

– Ce să mai ajut, doamna Iulia? El e mort și eu, numai eu sunt vinovată...

– Nu e nimeni vinovat... A fost un accident, un accident stupid...

– Eu sunt de vină, dumneavoastră nu știți... Nimeni nu știe... Vina e a mea, numai a mea... – mă prinde de marginile treningului, gata-gata să-l rupă.

Gheața măturată lucește ireal, un rotund în mijlocul zăpezii albe. Tabla ce atenționa pericolul, ruptă, plutește pe apele tulburate...

Acopăr trupul fetei cu al meu, rămânem lipite una de alta, cu ochii în apele tulburi. Dintr-o dată, din cer se așterne cu fulgi mari, liniștiți, o perdea de nea ce domolește apele, se așază peste gheața spartă, de parcă ar vrea să acopere, să ascundă locul tragediei.

– Ninge... Vezi ce liniștit ninge...

– Ninge alb, doliu alb pentru iubitul meu... Doliu alb, Iulia...
Dinspre clădire coboară în fugă Sofi.

– Ce stați aici, voi nu vedeți că s-a apucat să ningă?... Iulia,
tu ai mai multă minte, du-o pe fata asta la căldură...

Reușim amândouă să o desprindem de apa tulbure, de gheața
ce se ascunde vicleană sub zăpadă...

În hol, am așezat-o pe un fotoliu și i-am adus o cană de ceai
fierbinte de pe masă... Când și cine s-o fi gândit că avem cu toții
nevoie de fierbințeala și aroma ceaiului de tei... Arunc o privire
spre cabinetul de consultații. Sofi, prinzând căutarea, îmi
șoptește:

– L-au dus într-un salon liber la capătul coridorului. E cu
medicii și asistenta șefă... Oricum, nu mai e nimic de făcut.. E
mort de-a binelea.

Mă așez pe speteaza fotoliului unde Ioana plânge înăbușit în
pumnii micuți strânși lângă tâmpile. Ceaiul se răcește pe jos,
încât poate să se împiedice oricine de cana lăsată pe covor. O
ridic și-i ofer încă o dată licoarea fierbinte și aromată. E disperată
și, mai mult, se simte vinovată de moartea lui.

– Nu pot să înghit nimic... Nu pot... Doamne, dacă ați ști ce-
am făcut...

Cred că nu greșesc dacă o întreb, poate tocmai asta așteaptă,
să-și descarce sufletul.

– De ce să fii tu vinovată... A fost un accident... Un nenorocit
de accident...

– Dacă nu a fost accident?... Dacă el a vrut să moară?... Dacă
nu s-a luptat cu moartea când a alunecat în spărtura de gheață?...
Cred că n-a mai vrut să lupte... Îl văd... Îl văd cum s-a lăsat
moale pradă apei reci să-l ducă spre adâncul lacului... Îl văd
cum și-a întins mâinile fără nici un efort, fără vreun gest de
scăpare, dimpotrivă, de abandon în seama apei...

– Poate ar fi mai bine să chem asistenta. Ți-ar face bine ceva calmante.

Mă sperie fantasmemele posibil reale, gestică cu care descrie ce-o fi făcut Andrei.

– Nu am nevoie de medicamente. Nu vreau să dorm... Vreau să aud ce spun medicii. De ce întârzie?

– Nici nu au ce să ne spună. E treaba lor să facă formalitățile de cuviință.

– Eu vreau să stau cu el, să-i cer iertare... Lăsați-mă să vorbesc... Vreau să mă spovedesc, doamnă Iulia, să aflați cât sunt de vinovată...

O mângâi peste plețele rebele, peste umerii slăbuți ce tremură sub bluzița subțire. În șoaptă, continuă:

– Eu am fost bolnavă de dragoste... La sfârșitul anului trei m-am îndrăgostit nebunește de un asistent de la noi de la filologie. E tare arătos și mai ales foarte cultivat... Își făcuse studiile la Sorbona și l-a primit profesorul cu brațele deschise să țină seminariile și uneori chiar cursurile în locul lui. Eram cu toatele îndrăgostite și vă puteți închipui cât am fost de mândră când am înțeles că din trupa de treizeci de fete, câte eram în grupa noastră, m-a ales taman pe mine. Invitații în oraș, la restaurante scumpe, unde nici nu visasem să pot intra vreodată, plimbări cu mașina la cabanele din jurul Clujului, buchete de garoafe trimise sus în camera de la cămin... Un vis, o poveste de basm... Îi plăceau și poeziile mele, chiar m-a încurajat să scriu. Spunea că are prieteni la o revistă culturală și vom trimite scrierile, le vom publica... Primul semn de întrebare a fost după sesiunea de vară, când l-am invitat la mine la țară să-l prezint părinților. La scrisesem că am un prieten, asistent universitar... Vezi Doamne, om serios. Nu v-am spus că ai mei sunt învățători de modă veche și toate chestiile astea au o importanță ieșită din comun. S-a eschivat, a născocit că are de pregătit o lucrare

pentru profesor, a tot amânat, de s-a făcut toamnă și ne-am reîntâlnit la facultate. Pe rând, au dispărut florile, apoi invitațiile la restaurant, în excursii... Era din ce în ce mai ocupat cu tot felul de conferințe și întâlniri pentru universitari... Fetele din cămin mi-au atras atenția că mă înșeală, da' n-am crezut... Stăteam ca proasta în sala de lectură chiar și sâmbăta seara, crezându-l că ține vreo prelegere sau mai știu eu ce conferință importantă. Oricum, tot ele, colegele de cameră, m-au pus în fața faptului împlinit... M-au scos cu forța într-o seară în oraș și prin vitrina unui restaurant modern din ăsta fără perdele, l-am văzut împreună cu conferențiera de franceză la o masă cu lumânare și trandafir în vază de cristal. Fetele știau că erau încurcați de câteva luni, că se vorbea chiar de nuntă, ca între universitari... Și atunci am avut prima cădere... M-a apucat plânsul, de n-au mai știut ce să facă cu mine în seara aceea la cămin... Mai spre dimineață, au chemat speriate Salvarea și m-au internat câteva zile la psihiatrie... Nimerisem într-un salon cu tot felul de nebuni, și când m-am dezmeticit unde mă băgaseră, am început să plâng și mai abitir... Noroc cu o doctriță, care și-a dat seama că sufeream din dragoste și mi-a dat drumul acasă urgent, însă cu promisiunea că vin aici și că am să urmez tratamentul. Așa l-am întâlnit pe Andrei... Restul îl știți...

– Știu că ați visat împreună, chiar voiați să rămâneți să faceți o casă la răscruce de drumuri?

– Nu știți chiar totul... – Din ochii înguști, oblici, au început să se prelingă șiruri de lacrimi. Fața micuță se transfigurase într-o mască de clovn îngrozit.

– Cine nu se simte bine să poftescă la cabinet... – O asistentă ce-și revenise la calmul cerut în astfel de situații, reușind chiar să ne zâmbească, cu o cutie plină de medicamente în brațe, deschide larg ușa.

Nadia și madam senator intră primele... Judecătoarea conversează cu ochii spre coridorul unde-l duseseră pe Andrei și ceilalți mai sorb din ceaiul calduț...

- Vine medicul... Ne va spune ce-i cu el...
- Domnilor... V-aș fi îndatorat dacă v-ați retrage în saloane. Cine are nevoie de tratament, vă stăm la dispoziție.
- Cum adică să ne retragem, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic – sare judecătoria... – Trebuie anunțată poliția, parchetul...
- Fiți liniștită, doamna judecător. Ne-am îngrijit de toate.
- Și cu el ce se întâmplă?... Unde va rămâne?
- Deocamdată acolo unde l-am depus. Să luăm legătura cu familia, să vedem ce hotărâsc ei.
- N-are nici o familie... – vocea Ioanei, slabă, de-abia răzbate dintre întrebările celorlalți... – Preiau eu:
- După câte știm, nu are familie...
- Cine are informații mai multe să poftescă la mine în cabinet și restul vă rog să vă retrageți în saloane.
- Pe rând, unul câte unul urcă la etaj sau în grupuri se duc în camerele bărbaților de la parter.
- Vă rog să rămâneți cu mine aici... Vreau să știu ce se întâmplă cu el... Vreau să-l văd, să-l veghez... Eu sunt vinovata...
- Termină cu sentimentele astea amestecate... – poate asprimea o să-i potolească lacrimile.
- El nu s-a rezumat să trăiască clipa, momentele noastre de fericire. Își făcea planuri, voia să programăm totul, până în cel mai mic amănunt.
- Știu de casa de la răscruce de drumuri, de fata pădurarului.
- Haina asta de poveste o îmbrăcase în detalii... Se interesase chiar de un post de economist sau receptioner la unul din hotelurile particulare din Predeal și, culmea, primise ceva promisiuni. După atâta așteptare... Știți de povestea cu America, cu băncile...
- Îmi aduc aminte, fetițo... Da' tot nu înțeleg de ce ești tu de vină...

S-a scuturat, cuprinsă de frigul spaimei.

– Aici vreau să ajung... Alaltăieri, după ce întorsese planul pe față și pe dos, fericit că va avea în sfârșit un loc al lui, mi-a spus că a fost și la Liceul din Predeal și s-a interesat de un post de profesoară pentru mine... Știți, eu termin la vară facultatea... Nu știu ce m-a apucat... Poate l-am simțit prea acaparator, prea le știa pe toate... Și atunci i-am spus, i-am spus... – se îneacă din nou în plâns, îi întind cana de ceai îndemnând-o din priviri să soarbă câteva îngițituri...

– I-am spus să lase lucrurile în mersul lor... Să nu forțeze nota, să mă lase să ajung la Cluj, să-mi iau licența, să vorbesc cu ai mei și atunci, poate atunci vom stabili ce-i de făcut.

– Poate numai atunci... Așa ai spus, fata mamei?

– Am spus poate, am spus poate... Ce siguranță pot avea doi nevropați în a-și face planuri împreună... În definitiv, noi am venit aici să ne vindecăm de o boală de nervi...

– Nu exagera, fetiço... Voi nu ați fost bolnavi și nici nu veți recidiva în boala ta... Sunteți atât de tineri...

– El nu mai e tânăr... După ce am încercat să-i explic că e mai bine să nu se ambaleze, să aștepte până la vară, s-a schimbat la față, s-a întunecat și m-a lăsat în mijlocul pădurii...

– Unde în mijlocul pădurii? – mă minunai.

– Știți, noi aveam un loc al nostru între brazii din spatele Sanatoriului. E o poieniță rotundă, înconjurată de brazi, un ochi de lumină și zăpadă strălucitoare. Dacă privești cu atenție, se vede din geamurile de la etaj... Acolo ne-am iubit, acolo l-am zdrobit cu negliobia mea...

Înțelesesem de ce la petrecerea de aseară Andrei se confunda cu întunerciul și vijelia de afară... Era din nou singur, cumplit de singur... Dacă prostuța asta mi-ar fi spus mai devreme, aș fi stat de vorbă cu el, aș fi găsit vreo cale să ajung la sufletul lui...

Oricum, e prea târziu să îmi fac și eu procese de conștiință... Am s-o rog pe asistentă să-mi dea ceva hapuri și ar fi bine să reușesc să o adorm... Doamne păzește de o altă nenorocire...

Am stat toată dimineața la geamul camerei noastre, urmărind vânzoleala din fața Sanatoriului... Venise mașina Poliției, apoi o Salvare modernă cu câțiva medici importanți și gomoși. O Dacie neagră din care coborâseră câțiva bărbați importanți în costume închise și haine de piele... Securiștii ăștia și pe vremuri și acum se îmbracă la fel... Sofi reușise să o adoarmă pe fetița noastră în patul ei și la masă amesteca tot felul de creme și smacuri. Înțeleaptă, pricepuse că trebuie să fim cu ochii în patru, să o supraveghem să nu facă o nebunie... Pregătește vreun masaj pe când se trezește, de tot amestecă unsoarele alea. Deodată, o văd pe Nadia, înfocată într-o maramă neagră, îmi face semne de jos. Deschid geamul:

– Haideți și voi în hol... Suntem adunați și vrem să stabilim împreună.

Strigătele și frigul aspru au trezit-o... Deși știu că nu poartă ea vina morții lui, de abia reușesc să-mi înăbuș un vag sentiment de respingere... De ce a trebuit să-l lovească, să-i reteze începutul de zbor?...

– Ce se întâmplă? Unde e Andrei...

– Lasă, fetițo... Lasă că totul trece... Uite, ți-am pregătit un amestec parfumat cu care să-ți masez spatele și mâinile... O să te simți ca nouă... Moale încă, atinsă de medicamente, se lasă dezbrăcată și Sofi, așezată pe marginea patului, își face conștiincios meseria.

– Eu cobor, să văd ce vrea Nadia... Poate veniți și voi, mai târziu... Cum credeți...

– Bine, bine... Du-te tu, și dacă e ceva urgent, ne chemi și pe noi.

În hol, înțeleg că oficialitățile hotărâseră să ducă cadavrul la Brașov, la morgă, probabil, și apoi să-l înmormânteze din mila publică. Cei mai mulți aflaseră că Andrei era orfan, că nu mai are pe nimeni cine să-l plângă, cine să-l îngroape și se căina fiecare pe limba lui.

– Nu-l pot duce de aici... S-a stabilit că e vorba de un accident, că nu au ce ancheta în plus... Am stat de vorbă cu procurorul care și-a făcut treaba și zicea că lasă totul pe mâna medicilor de la Sanatoriu. – Judecătoarea, preocupată, citește dintr-o carte, încercând să explice niște termeni juridici pe care nimeni nu se străduie să-i înțeleagă.

– Doamna judecător, dacă legea s-a lămurit, atunci cum să lăsăm să fie dus de aici, dintre noi?... De fapt, numai pe noi ne mai are... Nu-i așa, oameni buni? – grăsuța, cu ochii în lacrimi, caută o aprobare în ochii celei ce știe legile.

– Să-l ținem aici, să-l priveghem creștinește – harnicul, suficient de calm, dă amănunte despre datina priveghiului, chiar a înmormântării.

– Asta depinde de medicul șef – ne lămurește judecătoarea... – Dacă el acceptă...

– De ce n-ar accepta... Te duci tu, Dinule, să vorbești... Vă cunoașteți de câțiva ani... Ce spui, Dinule?... – Nadia, înfocată în broboada neagră, se ghemuise într-un colț... Când deodată, cu vocea din ce în ce mai puternică – Oameni buni... Cred că putem să facem ceva pentru sufletul băiatului nostru... E băiatul nostru, al tuturor... Trebuie să facem ceva pentru sufletul lui... Un altar de gheață... Da... Un altar de gheață...

– Liniștește-te, Nadia... – Dinu caută să o potolească... – Voi merge la director și cred că-l voi convinge să-l lase pe băiat aici, să-l înmormântăm noi. Nu e cazul să te ambalezi așa...

– Lasă-mă, Dinule... Vei înțelege despre ce vorbesc... – Nadia își caută cuvintele lepădând marama neagră... – Eu sunt de pe Valea Mureșului. În orășelul meu cu case vechi și străduțe pavate cu piatră e o biserică minunată, veche de câteva sute de ani. În jurul ei, oamenii au păstrat multă vreme tot felul de obiceiuri vechi. Astfel, de ziua Bobotezei, în piața din fața Bisericii, lângă crucea de piatră se ridică un altar din blocuri de gheață tăiată de pe Mureșul înghețat. Era o construcție impunătoare, o adevărată capelă cu un altar unde se oficia slujba de sfințire a apei. Chiar s-a găsit o ilustrație de prin 1900, în care se vede bine capela de gheață și lumea ce participă la serviciul divin... Am încercat într-o pictură să imaginez altarul de gheață, capela care strălucește în lumina razelor soarelui de iarnă ca un imens bloc de diamant. Aș dori să-i facem și înecatului nostru un altar de gheață unde să-l depunem... Vi se pare că exagerez? – Dintr-o dată, rușinată de ciudata propunere, își curmă descrierea picturii... Știam că avusese tot felul de probleme cu tablourile ei năstrușnice, de neînțeles pentru mulți... Ceea ce deranja era tocmai că mereu căuta să transpună în realitate ce imagina pe pânză, și probabil că asta îi și adusese internarea aici...

– Nadia dragă, te implor să te liniștești...

– De ce nu o lăsați în pace, domnule contabil?... – Iritată, madam senator stă pe lângă pictoriță.

– Trebuie să fie ceva magnific... Aș dori să văd și eu tabloul dumneavoastră...

– Îmi permit să vă atrag atenția, doamnă dragă, că noi vorbim aici de înmormântarea lui Andrei – harnicul vrea cu orice chip să fie activ. – De altfel, cred că e posibil să tăiem gheața chiar din lacul ucigaș. Am să merg s-o măsoar, să văd cum o putem tăia în bucăți cât mai mari... Ce spuneți, băieți, îmi dați o mână de ajutor?

Între timp, Dinu reușise să vorbească cu cei în drept și am înțeles că îl putem păstra printre noi să-i facem o înmormântare creștinească.

Toată după-amiaza am lucrat, bolnavi, medici și asistente, să desprindem, bucăți din gheața lacului, fiecare cum s-a priceput mai bine. Rămăseseră la căpătâiul celui plecat doar Ioana și Sofi, care o veghea să nu facă vreo nesăbuiță.

Spre seară, reușim să zidim cu mâinile tăiate, sângerânde, un altar de gheață, neobișnuit, straniu în lumina verde-neagră, până ce argintul lunii îi dă măreție și sclipire.

– Doamne, e mai mult decât am putut închipui... – Nadia, îngenunchiată, își lipește obrazul de peretele argintiu.

– Dimineață voi mai rotunji pereții. Chiar bine peste noapte zăpada se întărește, prinde putere, așa că voi putea meșteri în pace – gospodarul, făcându-și o cruce înaltă, proiectează în gând împlinirea zidirii.

Mai rămân ceva vreme cu ochii lipiți de altarul nostru și, într-o clipită lungă de-o veșnicie, mi se pare că puzderia de stele din cerul nopții de iarnă coboară cu mii de luminițe în gheața altarului, de parcă se unesc în argintul lunii zăpada, gheața, cerul și pământul, într-o înlănțuire feerică.

Toată dimineața am făcut fiecare câte ceva pentru înmormântare. Medicul a scos din rezerva Spitalului o duzină de prosoape noi pentru cei ce poartă sicriul. O asistentă a venit cu un coș mare de nuiele acoperit cu un ștergar brodat.

– Am comandat colaci la o patiserie particulară. Patisera e o bolnavă căreia îi fac eu injecții câteodată și am rugat-o să ne facă cincizeci de colaci mici și doi mai mari, pentru preot și cantor. Auzise și ea de întâmplarea de la Sanatoriu, chiar și de

bietul Andrei... Știa că n-are pe nimeni, așa că nu mi-a luat nici un ban.

Femeia se sfia, de parcă făcuse ceva de care îi era rușine... Nu înțeleg de ce acei oameni ce fac bine cu adevărat par timorați, le e teamă că nu au făcut destul sau că simplul gest de omenie poate fi interpretat în fel și chip.

Harnicul, împreună cu Nadia și madam senator, trudiseră de dimineață la altarul de gheață. Bărbatul lustruise pereții de promoroaca lăsată peste noapte, sub îndrumarea artistei, care căuta să dea formă îndeosebi bolții rotunjite deasupra blocului de gheață unde urma să fie așezat catafalcul. Judecătoarea plecase de dimineață cu Dinu la mănăstire să roage preotul pentru slujbă. Călugărițele, străfulgerate de cumplita întâmplare, au anunțat că vor veni și ele, tot corul mănăstirii, să-l petreacă pe Andrei în cântări bisericesti pe ultimul drum.

Fiecare din noi ne puneam însă întrebarea: Oare a fost un accident sau, doborât de ale vieții, își luase zilele? Eu, cu atât mai mult, știind și altceva din spusele Ioanei, înclinam să cred că își pierduse toate gândurile bune și și-a dorit moartea. Auzisem sau poate am citit că sinucigașii își pierd gândurile, care fug deșuchiate, de lasă omul fără nici o judecată, fără speranță, gol în fața grozăviilor vieții, cu brațele încrucișate și capul alb, în care rămâne doar un singur gând din toate cele adunate, cel al sinuciderii.

Pe nesimțite, se face către două după-amiază, când bărbații cu ștergare prinse de umeri aduc pe brațe sicriul în fața Sanatoriului, sub bolta de gheață a altarului. Asistentele presăraseră garoafe roșii în jur pe lespede rece... Ioana, sprijinită de Sofi, așază cu gesturi încete un buchet de garoafe albe peste sicriu.

Deși de dimineață vremea fusese mohorâtă, întunecată, în timpul slujbei se luminează și razele de soare dau încet-încet viață gheții, în

forme și culori din cele mai măiestre. Un imens diamant ce strălucește pe întinderea albă, un diamant ce parcă leagă sicriul de soare, de lumină.

Glasurile limpezi ale călugărițelor în negru se împletesc cu lumina gheții, înalță sunetul spre cer, acolo unde se ridicaseră și gândurile pierdute ale tânărului.

Nu urmăresc predica, îmi e peste putință să-mi mut privirea de la altarul nostru ce arde în lumină, lăsând parcă fără formă, fără dimensiuni, sicriul de lemn. Aud doar sfârșitul, când preotul, după datină, rostește „iertăciunile”:

– Răposatul întru Domnul Andrei îi roagă să-l ierte pe cei adăpostiți aici, în Sanatoriul de la Predeal, și își ia rămas bun de la toți, și îndeosebi de la domnișoara Ioana.

Să-l iertăm? Pentru ce să-l iertăm? El trebuie să ne ierte pe noi, să ne ierte, așa cum ar trebui să ierte o Lume întreagă, o Lume care i-a rupt aripile, i-a întunecat gândurile... – În mijlocul unei cântări, mă dau câțiva pași în față și-i șoptesc la ureche medicului:

– Vreau să spun și eu câteva cuvinte... Se poate?

– De ce nu... Se obișnuiește ca unii apropiați să vorbească la înmormântări.

Puternică, fără sfială, mă așez lângă sicriu, pun mâna pe lemnul rece, apoi pe gheața fierbinte.

– Mi-e îngrozitor de greu să vorbesc. Nici nu mă pricep la legat vorbele, la discursuri. Ceea ce știu... – simt vocea îngroșată, scaldată în lacrimi. – Știu că Andrei a fost un tânăr minunat. Știu că și-a dorit lucruri atât de simple, să aibă unde să muncească, să-și facă o casă la răscruce de drumuri, să-și crească copiii la casa lui și cineva l-a pleznit – mă împotmolesc din nou. Mai știu că acel cineva nu e soarta ci are un nume... Aș vrea să mă înțelegeți. E cineva din țara asta, poate mai mulți. Și le doresc să nu se poată culca seara, să aibă parte de somnul nostru, mai

bine să se bucure de nesomnul nostru toate nopțile ce le mai au de trăit. Toți acești cineva ar trebui să aibă un nume. – Cu ultimele puteri reușesc să mai șoptesc – Suntem datori să-i îngenunchem și pe ei în fața altarului nostru.

Alunec eu în genunchi doborâtă de efortul mult prea mare pentru îndurările mele.

Treziți parcă din somn, după ce murmuraseră doar „Dumnezeu să-l odihnească” și ceilalți se trezesc vorbind.

– Să facem o adunare, să propună fiecare, să trecem în procesul verbal – Dinu se și vedea organizând ședința.

– Ce ședință Dinule? Noi o facem, noi o auzim. Aici e nevoie de acțiune, de oameni curajoși. – Nadia ca de obicei îi taie elanul. – Eu cred că am putea scrie pe la ziare să luăm legătură chiar cu televiziunea.

– Să organizăm un miting, să mergem să demonstrăm și noi în fața Guvernului – madam senator devenise curajoasă pe neașteptate. – Poate Nadia ne-ar putea pregăti câteva pancarde.

– Nu-i putem lăsa în pacea lor. Să le stricăm liniștea – harnicul își freacă mâinile emoționat.

– Venim și noi. Știm doar ce s-a întâmplat – o asistentă mai tânără ni se alătură.

Glasul corului negru, călugărițele, ne-au potolit, și rușinați parcă ne-am strâns mai apoi umăr lângă umăr în jurul altarului, tăcuți, un zid, cărămizi din carnea noastră, iluminați în lumina gheții.

Și astfel l-am petrecut într-o zi de iarnă pe cel plecat dintre noi întru odihna veșnică în lumina puternică, caldă, lumina altarului de gheață.

ISBN: 973-9284-85-X

